

DNB Forsikring

Et selskap i DNB-konsernet

Rapport om solvens og finansiell stilling for 2017

DNB

Sammendrag

DNB Forsikring leverer skadeforsikring og skadeoppgjør til privatpersoner, og produktene dekker det meste av private husholdningers behov for skadeforsikring. For individuelle hovedprodukter som bil, hus, innbo og reise, tilbys ulike kvalitetsnivåer på produktene.

Selskapet skal ha produkter som er enkle å finne, enkle å forstå og enkle å kjøpe. Ambisjonen er å være tilstede der kunden er, det vil si i relevante kundestrømmer i banken og med fokus på digitale flater. De individuelle forsikringsproduktene skal ha innhold og vilkår på høyde med de ledende i markedet for å understøtte DNB som en kvalitetsleverandør. Dette er særlig sentralt for «Best-produktene», hvor dekningsgarantien skal være et uttrykt kvalitetsstempel.

DNB Forsikring er organisert som en egen juridisk enhet i DNB ASA, men har siden slutten av 2017 hatt organisatorisk tilhørighet i Wealth management & Insurance i DNB-konsernet. DNB kommuniserte en økt satsing på forsikring på kapitalmarkedsdagen i oktober 2017. Som ledd i dette er det gjort flere markedstiltak for å understøtte satsingen, herunder lanseringen av «Bonusbulken» og «Enkel Bilhandel». Sistnevnte er utviklet i samarbeid med banken, og selskapet bidrar med forsikring for kunden i kjøpsløsningen. I tillegg til de nevnte tiltakene, har selskapet gjennom 2017 gjennomført et pilotprosjekt for distribusjon gjennom bilforhandlerkanalen. Det planlegges en lansering i samarbeid med DNB Finans i 2018.

Nytt forsikringssystem ble tatt i bruk 9. oktober, og hele porteføljen ble konvertert fra gammelt til nytt system. Byttet av forsikringssystem har vært planlagt gjennom flere år, og ble selskapets hovedaktivitet i 2017.

Lønnsomheten i DNB Forsikring har de siste årene vært god. Selskapet oppnådde i 2017 et resultat før skatt på 310 millioner kroner mot 316 millioner kroner i 2016. Skadeprosenten, det vil si forholdet mellom erstatning og premie, har hatt en positiv utvikling og ble redusert fra 70 prosent i 2016 til 69 prosent i 2017.

Utviklingen i storskader, det vil si erstatningsutbetalingene knyttet opp mot enkelthendelser med utbetalinger over 1 millioner kroner, var relativt lav i 2017 sammenlignet med foregående år. Den største naturskaden i 2017 var flommen på Sørlandet i oktober. For hele forsikringsbransjen medførte flommen skader på totalt 425 millioner kroner. Selskapet dekker om lag 3 prosent av naturskadeerstatningene gjennom Norsk Naturskadepool.

Mot slutten av 2016 ble det besluttet en begrenset utvidelse i selskapets markedsrisikorammer, ettersom dette gir høyere forventet risikojustert avkastning. Selskapet har gjennom 2017 gjennomført porteføljeendringer i tråd med investeringsstrategien. Eksponeringen i aksjer og eiendom ble økt, og dette medførte en inntektsøkning i 2017. Samtidig vil selskapet i noe større grad enn tidligere bli eksponert mot svingninger i aksje- og eiendomsmarkedet.

DNB Forsikring er eksponert mot forsikrings-, markeds-, motparts- og operasjonell risiko. Forsikringsrisikoen utgjorde den største risikoen ved utgangen av 2017, målt etter kapitalkravsmodellen i Solvens II-regelverket. Det vil si at den største trusselen mot selskapets finansielle posisjon er tilknyttet utbetalinger som følge av en økning i antall eller størrelse, på skader som selskapet er forpliktet til å erstatte. De viktigste forsikringsproduktene i selskapet er bil-, eiendoms- og reiseforsikring som utgjorde henholdsvis 37, 34 og 16 prosent av premieinntektene i 2017.

DNB Forsikring arbeider kontinuerlig med å videreutvikle selskapets risikostyringssystem i samråd med den sentrale risikostyringsenheten i DNB ASA. Virksomhetens samlede risikoeksponering beregnes ved standardmodellen i det felleseuropeiske solvensregelverket. Selskapet var ved utgangen av 2017 godt kapitalisert og hadde en overdekning av kapital utover myndighetskravet på 416 millioner kroner.

Innhold

Sammendrag	2
A. Virksomhet og resultater.....	4
A.1 Virksomhet	4
A.2 Resultater fra forsikringsaktiviteter	7
A.3 Resultater fra investeringsaktiviteter	9
A.4 Andre vesentlige opplysninger om virksomhet og resultater	9
B. Systemet for risikostyring og internkontroll.....	10
B.1 Generelle opplysninger om systemet for risikostyring og internkontroll.....	10
B.1.1 Virksomhetens oppdrag og verdier	10
B.1.2 Konsernpolicyer og styrende dokumenter for DNB Forsikring.....	11
B.1.3 Styrende organer	12
B.1.4 Styringsprosessen	12
B.1.5 Godtgjøringspolitikk	13
B.2 Krav til egnethet.....	13
B.3 Risikostyringssystemet, herunder egenvurdering av risiko og solvens	14
B.3.1 Beskrivelse av systemet.....	14
B.3.2 Kontrollfunksjoner	15
B.3.3. Risikostyringsfunksjonen	16
B.3.4 Vurdering av risikostyringssystemet	16
B.3.5 ORSA	17
B.4 Systemet for internkontroll.....	18
B.4.1 Beskrivelse av foretakets internkontrollsystem	18
B.4.2 Risikoappetitt.....	18
B.4.3 Compliance-funksjonen.....	19
B.5 Internrevisjonsfunksjon	19
B.6 Aktuarfunksjonen	20
B.7 Utkontraktering.....	20
C. Risikoprofil	21
C.1 Forsikringsrisiko	21
C.2 Markedsrisiko	24
C.3 Motpartsrisiko.....	25
C.4 Likviditetsrisiko.....	25
C.5 Operasjonell risiko.....	26
C.6 Andre vesentlige opplysninger risikoer.....	29
C.7 Andre opplysninger	26
C.7.1 Risiko utenfor balansen, spesialforetak og verdipapirisering	26
C.7.2 Risikokonsentrasjon	26
C.7.3 Risikoreduserende tiltak.....	27
C.7.4 Sensitivitets- og scenarieanalyser.....	28
D. Verdssetting for solvensformål	29
D.1 Eiendeler	29
D.2 Forsikringstekniske avsetninger.....	30
D.3 Andre forpliktelser.....	32
D.4 Andre opplysninger	32
E. Kapitalstyring	33
E.1 Ansvarlig kapital.....	33
E.1.1 Formål og retningslinjer.....	33
E.1.2 Utvikling i ansvarlig kapital	33
E.1.3 Fratrekk fra ansvarlig kapital.....	34
E.2 Solvenskapitalkrav og minstekapitalkrav	34
E.2.1 Beregningstekniske forhold	34
E.2.2 Status og utvikling i Solvensmargin	35
E.5 Underoppfyllelse av MCR og/eller SCR.....	36
Vedlegg: Kvantitative rapporteringsskjema.....	37

A. Virksomhet og resultater

A.1 Virksomhet

FORETAKETS NAVN: DNB Forsikring AS

JURIDISK FORM: Aksjeselskap

TILSYNSMYNDIGHET FOR DET FINANSIELLE TILSYNET MED FORETAKET SAMT TILSYNSMYNDIGHET FOR DNB ASA:

Finanstilsynet
Revierstredet 3,
Postboks 1187 Sentrum
0107 Oslo

EKSTERN REVISOR:

EY AS
Dronning Eufemias gate 6
0191 OSLO

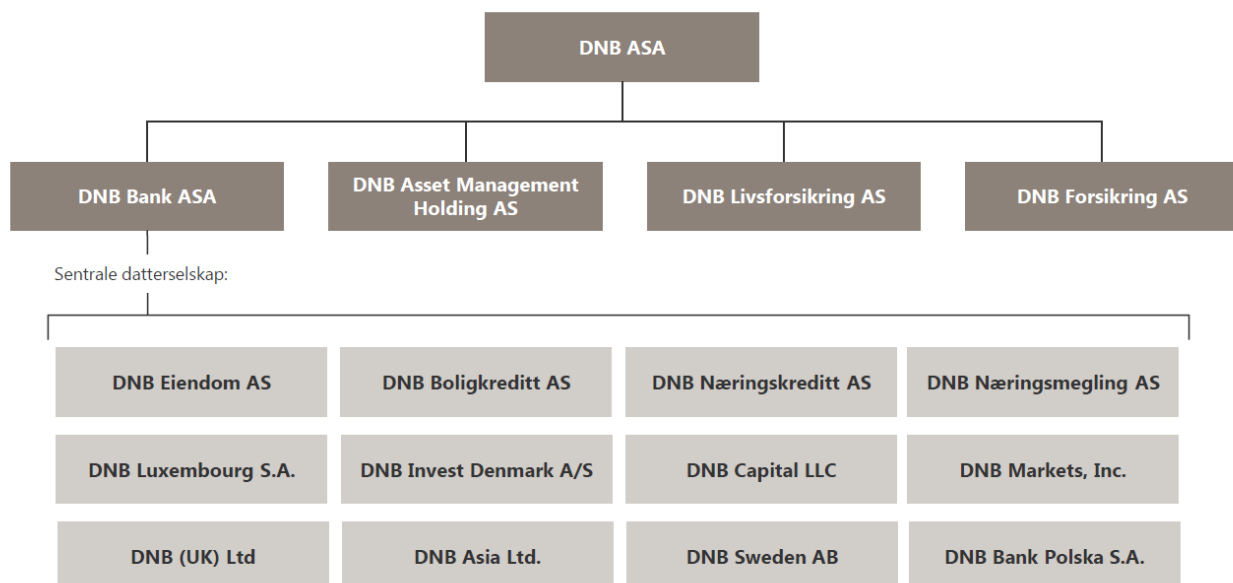
EIERANDELER I FORETAKET:

Selskapskapitalen består av 265.000 aksjer pålydende NOK 1.000,-. Vedtektene inneholder ingen begrensninger i stemmerett. Selskapets aksjer er 100 % eiet av DNB ASA.

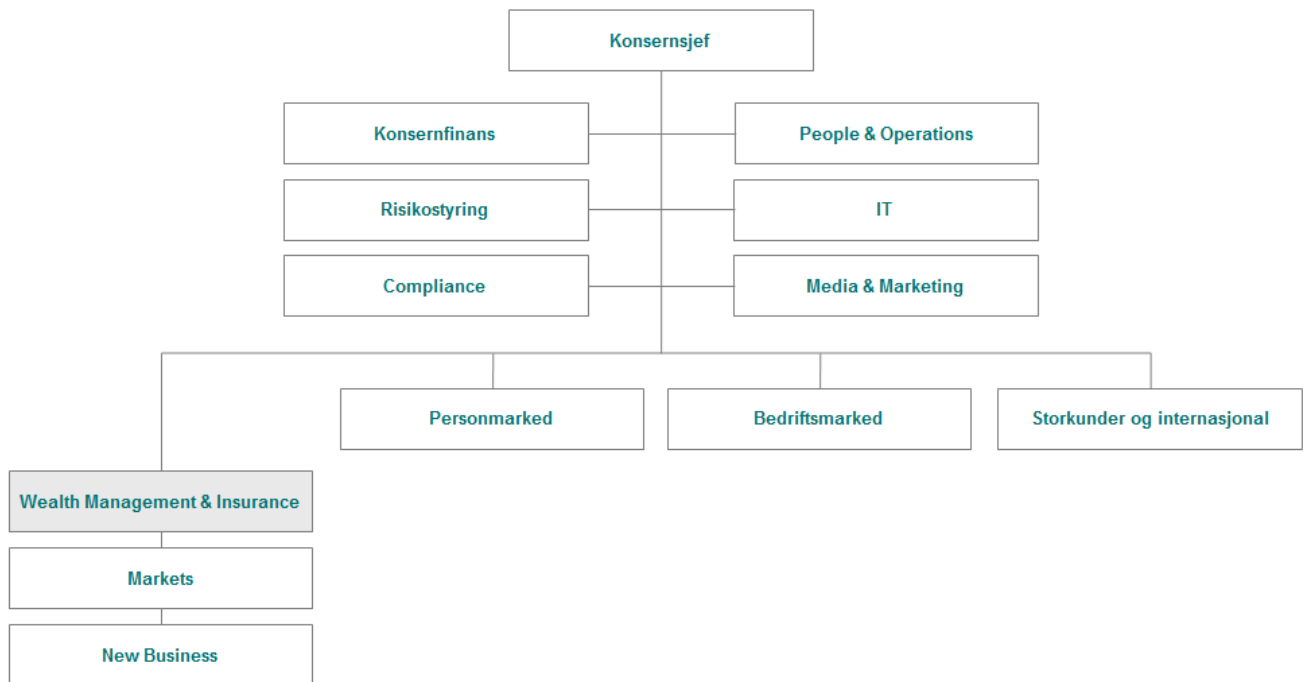
FORETAKETS PLASSERING I GRUPPENS JURIDISKE STRUKTUR:

DNB Forsikring AS er et datterselskap i DNB ASA slik det fremgår av følgende figur:

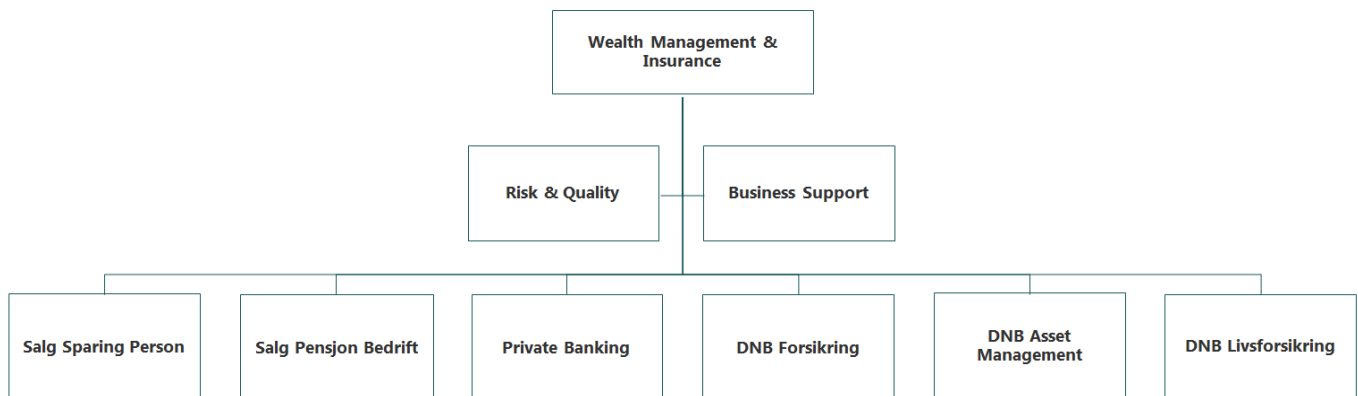
Juridisk struktur for DNB-konsernet

Organisatorisk struktur i DNB-konsernet

Forretningsområdet Wealth management & Insurance er organisert som vist i figuren under;

VESENTLIGE BRANSJER OG GEOGRAFISKE OMRÅDER FOR SELSKAPETS VIRKSOMHET:

DNB Forsikring AS er et skadeforsikringselskap med organisatorisk tilhørighet i Wealth management & Insurance i DNB konsernet. Ved utgangen av 2017 hadde DNB Forsikring en bestandspremie på om lag 2,3 milliarder kroner fordelt på 609.000 forsikringsavtaler og 218.000 forsikringskunder. I all hovedsak er dette avtaler knyttet til privatsegmentet i DNB Bank ASA.

Nær 37 prosent av premievolumet kommer fra Motorvognforsikring (ansvar og kasko) mens forsikring av brann og eiendom (hus, hytte, innbo og fritidsbåt) samlet utgjør om lag 34 prosent. Reiserforsikring (gruppert som Assistanseforsikring) utgjør over 16 prosent av volumet, hvorav en stor andel av volumet kommer fra kort- og programkundene i DNB Bank. Selskapet har hatt en betydelig økning av unge kunder i porteføljen, og andelen avtaler med unge har økt fra 15 prosent i begynnelsen av 2013 til 26 prosent ved utgangen av 2017.

I tillegg til distribusjon gjennom DNB Bank har selskapet en avtale om forsikringsdistribusjon til medlemmer av Norsk Sykepleierforbund (NSF). Avtalen med NSF har eksistert siden 2007. Pr 31.12.2017 var bestandspremien for NSF på 297 millioner kroner som tilsvarer 13 prosent av selskapets premievolum.

VESENTLIGE HENDELSER I RAPPORTERINGSPERIODEN:

Økt satsing på forsikring i DNB-konsernet

DNB kommuniserte en økt satsing på forsikring på kapitalmarkedsdagen i oktober 2017. Som ledd i dette er det gjort flere markedstiltak for å understøtte satsingen, herunder lanseringen av «Bonusbulken» og «Enkel Bilhandel». Sistnevnte er utviklet i samarbeid med banken, og selskapet bidrar med forsikring for kunden i kjøpsløsningen. I tillegg til de nevnte tiltakene, har selskapet gjennom 2017 gjennomført et pilotprosjekt for distribusjon gjennom bilforhandlerkanalen. Det planlegges en lansering i samarbeid med DNB Finans i 2018.

Omorganisering

Selskapets administrerende direktør, samt leder av Produkt, sluttet i oktober. Dette medførte enkelte endringer i selskapets ledelse. Ny administrerende direktør ble konstituert fra samme tidspunkt. Som ledd i økt forsikrings-satsing, ble selskapet på slutten av 2017 flyttet organisatorisk. Det nye forretningsområdet «Wealth management & Insurance» samler forsikringsvirksomheten i konsernet, både livsforsikring og skadeforsikring. For DNB Forsikring AS betyr denne endringen et stort potensial.

Implementering av nytt kjernesystem

Nytt forsikrings-system ble tatt i bruk 9. oktober, og hele porteføljen ble konvertert fra gammelt til nytt system. Byttet av forsikrings-system har vært planlagt gjennom flere år, og ble selskapets hovedaktivitet også i 2017. Året ble preget av betydelig ekstrainsats fra hele organisasjonen for å kunne lansere det nye forsikrings-systemet. Selskapet har hatt innkjøringsproblemer etter systembyttet, spesielt i forbindelse med selve konverteringen. Gjenoppretting av driftsstabilitet har hatt hovedprioritet etter konverteringen, og stabiliteten har i den senere tid vært langt bedre.

Resultater

DNB Forsikring oppnådde et godt resultat i 2017 med 310,0 millioner kroner før skatt. Resultatet ble 6,2 millioner kroner lavere enn i 2016, og ble fordelt slik mellom hovedaktivitetene (tall for 2016 i parentes):

- Forsikringsdriften: 240,8 (254,0) millioner kroner
- Investeringer: 73,2 (55,1) millioner kroner
- Netto andre inntekter: -4,0 (7,1) millioner kroner

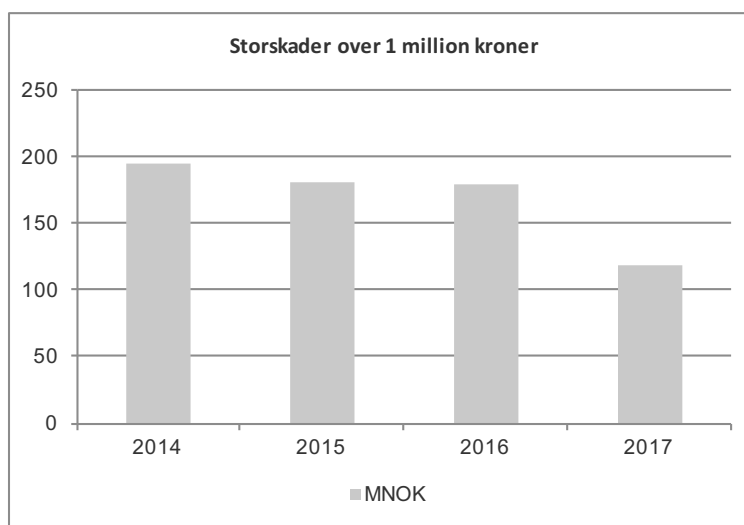
Reduksjonen i resultatet fra forsikringsdriften skyldes i hovedsak ekstraordinære kostnader i forbindelse med systembyttet, og at fjorårets resultat inneholdt en avviklingsgevinst på erstatningsavsetningen i forbindelse med innføring av Solvens II regelverket. Den underliggende lønnsomheten i porteføljen vurderes som god. Inntekter fra investeringer økte med 18,1 millioner kroner i 2017 som følge av endringer i kapitalforvaltningsstrategien. Andre inntekter ble redusert med 11,1 millioner kroner grunnet nedskrivning av aktivert systeminvestering.

A.2 Resultater fra forsikringsaktiviteter

Resultat fra forsikringsaktiviteter omfatter summen av premieinntekter, erstatningskostnader og driftskostnader. Forsikringsresultatet i selskapet har vært stabilt og godt de siste årene, og utgjorde 240,8 millioner kroner i 2017, det vil si 13,2 millioner kroner lavere enn i 2016. Reduksjonen i resultatet fra forsikringsdriften skyldes i hovedsak ekstraordinære kostnader i forbindelse med systembyttet, og at fjorårets resultat inneholdt en avviklingsgevinst på erstatningsavsetningen i forbindelse med innføring av Solvens II. Den underliggende lønnsomheten i porteføljen vurderes som god. Nedenfor gjennomgås de viktigste faktorene som påvirker forsikringsresultatet.

Storskader og store hendelser

Selskapet har definert storskader som skader større enn 1 million kroner i skadeomfang. Det inntraff 48 storskader i 2017, som totalt beløp seg til 119,1 millioner kroner. Figuren nedenfor viser totalt skadeestimat per skadeår:

Det fremgår av figuren at det har vært relativt lite storskader i 2017 sett i forhold til tidligere år. Storskadene utgjorde om lag 10 prosent av brutto opptjent premie i 2014, og 9 prosent både i 2015 og 2016. Andelen er redusert, og utgjorde omtrent 5 prosent i 2017.

Naturskader

Den største enkelthendelsen i 2017 var flommen på Sørlandet i oktober. For hele forsikringsbransjen medførte flommen skader på totalt 425 millioner kroner. Selskapet dekker om lag 3 prosent av naturskadeerstatningene gjennom Norsk Naturskadepool.

Eget reassuransprogram dekket nærmere 5 millioner kroner av denne skadehendelsen. Selskapets andel av totale naturskader utgjorde 16,5 millioner kroner på bruttobasis i 2017, sammenlignet med 15,6 millioner kroner i 2016.

Skadefrekvens

DNB Forsikring ser mye av den samme utviklingen som markedet for øvrig; i bransjen opplevde man en reduksjon i brann og vannskader i 2017. På motor var skadefrekvensen på omtrent samme nivå som i 2016, men gjennomsnittsskaden økte betydelig for vognskader og påvirket lønnsomheten negativt. En årsak er at bilene blir mer avanserte og at verkstedsutgiftene dermed øker. Skadefrekvensen på brann/kombinert har stabilisert seg, og det var færre vannskader i 2017 enn i 2016. I likhet med markedet generelt var det en frekvensøkning på reise i 2017.

Avviklingsresultat

Forsikringsresultatet inkluderer en avviklingsgevinst på tidligere skadeårganger på 17,3 millioner kroner i 2017, dvs. 27,2 millioner kroner lavere enn i 2016. Hoveddelen av avviklingsgevinsten i 2016 var knyttet til innføring av avsetningsregelverket i Solvens II.

Resultater per Solvens II-bransje

Skadeprosenten for egen regning, det vil si forholdet mellom erstatning og premie etter reassurans, ble redusert fra 70 prosent i 2016 til 69 prosent i 2017. Forsikringsresultatet på 241 millioner kroner i 2017 fordelte seg slik på hovedproduktene klassifisert etter produktinndelingen i Solvens II:

Beløp i 1000 kr	Inntektstap	Motorvogn trafikk	Motorvogn øvrige	Brann og annen skade på eiendom	Ansvar	Assistanse	Diverse økonomisk tap	Totalt
Opptjent premie	178 092	351 989	461 617	735 583	1 251	344 300	32 780	2 105 623
Erstatninger	-76 267	-248 521	-349 852	-542 470	332	-255 727	-41 649	-1 514 157
Kostnader inkl. provisjoner	-78 286	-63 520	-83 304	-135 836	-195	-54 158	-6 964	-422 263
Forsikringsresultat	61 770	27 137	35 589	73 636	1 486	52 708	-11 586	240 741
Andel av resultat	26%	11%	15%	31%	1%	22%	-5%	100%

Inntektstap i tabellen omfatter produktene Betalingsforsikring og Ulykke, mens «Assistanse» er identisk med Reise etter tradisjonell produktinndeling. Tabellen viser at et betydelig positivt bidrag til resultatet kommer fra Eiendom (31 prosent) og Motor (26 prosent), men likevel mindre enn andelen av premien skulle tilsi. Forsikringsresultatet på 254 millioner kroner i 2016 fordelte seg slik på hovedproduktene klassifisert etter produktinndelingen i Solvens II:

Beløp i 1000 kr	Inntektstap	Motorvogn trafikk	Motorvogn øvrige	Brann og annen skade på eiendom	Ansvar	Assistanse	Diverse økonomisk tap	Totalt
Opptjent premie	178 092	351 989	461 617	735 583	1 251	344 300	32 780	2 105 623
Erstatninger	-48 277	-188 567	-410 544	-583 083	1 173	-247 129	-35 345	-1 511 762
Kostnader inkl. provisjoner	-56 441	-59 553	-78 101	-116 848	-191	-48 443	-5 479	-365 055
Forsikringsresultat	72 245	31 774	41 670	69 849	1 524	44 944	-8 044	253 963
Andel av resultat	28%	13%	16%	28%	1%	18%	-3%	100%

Forsikringsresultatet på produktene Brann og assistanse økte fra 2016 til 2017, mens resultatet på Motor ble redusert. Andel av resultat viser en jevnere fordeling mellom produktene i 2017 enn i 2016.

A.3 Resultater fra investeringsaktiviteter

Netto inntekter fra investeringer utgjorde 73,2 (55,1) millioner kroner i 2017, dvs. en økning på 18,1 millioner kroner sammenlignet med fjoråret. Beholdning av finansielle eiendeler økte med 193,2 millioner kroner i 2017, og utgjorde 2 576,5 millioner kroner ved utgangen av året. Selskapet har gjennom 2017 gjennomført porteføljeendringer i tråd med investeringsstrategien. Ved utgangen av året har selskapet plassert 344,1 millioner kroner i aksjer og eiendom, tilsvarende 13,4 prosent av finansielle eiendeler. Endringen i investeringsstrategien er årsaken til inntektsøkningen i 2017. Note 7 Inntekter fra investeringer fra selskapets årsrapport viser fordelingen av inntekten på 73,2 millioner kroner mellom de ulike aktivaklassene:

<i>Beløp i 1000 kr</i>	2017	2016
Netto inntekter og gevinster/(tap) fra obligasjoner som holdes til forfall		
Netto renteinntekter på obligasjoner som holdes til forfall	12 887	14 531
Sum netto inntekter og gevinst/(tap) fra obligasjoner som holdes til forfall	12 887	14 531
Netto inntekter og gevinster/(tap) fra finansielle eiendeler til virkelig verdi over resultatet, øremerket		
Aksjer og andeler		
Utbytteinntekter	-	-
Urealisert gevinst/(tap) fra aksjer og andeler	1 930	1 439
Netto gevinst/(tap) ved realisasjon av aksjer og andeler	2 574	2 630
Sum netto inntekter og gevinst/(tap) fra aksjer og andeler	4 504	4 069
<i>Obligasjoner og andre verdipapirer med fast avkastning</i>		
Netto renteinntekt/(-kostnad) fra obligasjoner og andre verdipapirer med fast avkastning	30 978	33 830
Urealisert gevinst/(tap) fra obligasjoner og andre verdipapirer med fast avkastning	14 205	9 217
Netto gevinst/(tap) ved realisasjon av obligasjoner og andre verdipapirer med fast avkastning	10 948	(4 263)
Sum netto inntekter og gevinst/(tap) fra obligasjoner og andre verdipapirer med fast avkastning	56 130	38 784
Sum netto inntekter og gevinster/(tap) fra finansielle eiendeler til virkelig verdi over resultatet, øremerket	73 522	57 383
Administrasjonskostnader knyttet til investeringer, herunder rentekostnader	(300)	(2 236)
Sum netto inntekter fra investeringer	73 222	55 148

A.4 Andre vesentlige opplysninger om virksomhet og resultater

Netto andre inntekter ble negativ med 4,0 millioner kroner i 2017, det vil si 11,1 millioner kroner lavere enn i fjor. På inntektssiden omfattes gebyrinntekter og ulike provisjonsinntekter fra forsikringsvirksomheten. På kostnadssiden inkluderes nedskrivning av aktivert systemutvikling samt renter på ansvarlig lån. Hovedårsaken til reduksjonen i netto andre inntekter er nedskrivninger på aktiverte systemutviklingskostnader. Totalt ble systemet nedskrevet med 26,1 (17,5) millioner kroner i 2017.

For ytterligere informasjon om disse postene henvises det til selskapets årsrapport.

B. Systemet for risikostyring og internkontroll

B.1 Generelle opplysninger om systemet for risikostyring og internkontroll

DNB er som et finansforetak underlagt strenge krav til risikostyring og internkontroll. God risikostyring er et strategisk virkemiddel for å øke verdiskapningen i DNB. Internkontroll skal bidra til effektiv drift og forsvarlig håndtering av risikoer av betydning for oppnåelse av forretningsmessige mål. Risikostyring i DNB Forsikring er organisert med sikte på å kunne ivareta egne målsettinger og lovmessige krav til styring og kontroll. Selskapet har prosesser for å identifisere, måle og forstå risiko som selskapet har påtatt seg eller er i ferd med å påta seg. Måling av risiko er grunnlaget for å styre risiko gjennom rammer og retningslinjer, og for optimalisering av risiko og lønnsomhet.

Virksomhetsstyringen i DNB er et samspill mellom prosesser og strukturer som benyttes for styring og kontroll i konsernet. Disse stiller krav til atferd for styre, ledelse og medarbeidere. Dette skal bidra til at alle ansatte har en felles forståelse av hvordan DNB styrer, leder og opptrer. Et overordnet mål for DNB, og for DNB Forsikring, er å skape langsiktige verdier for aksjonærene. Vekst og lønnsomhet skapes gjennom god betjening av kundene og gode, langsiktige kunderelasjoner.

Virksomhetsstyringssystemet i DNB består av følgende elementer:

- Instruks for styre og ledelse samt selskapets vedtekter
- Prinsipper for samfunnsansvar
- Styringsmodell og ansvarsforhold
- Prinsipper for etikk (code of conduct)
- Oppdrag og verdier

Prinsipper for risikoappetitt

B.1.1 Virksomhetens oppdrag og verdier

DNBs oppdrag er svaret på hvorfor DNB er til for kunder, samfunn og ansatte.

Vi er her. For at du skal være i forkant

DNB skal skape de beste kundeopplevelsene og levere på finansielle mål. Oppdraget skal gi retning for valg og prioriteringer, og det skal inspirere til innovasjon og endring. Verdien beskriver hvordan oppdraget skal løses, og hva kunder, eiere og omverdenen kan forvente av DNB. Dette er DNBs verdier:

Nysgjerrig	Å være nysgjerrig betyr at vi søker ny kunnskap og lærer av erfaringer, slik at vi hele tiden får ny innsikt. Vi er oppriktig interessert i og nysgjerrige på hvordan vi kan gjøre hverdagen bedre for kunder og kolleger. Sammen finner vi gode løsninger.
Modig	Modig innebærer at vi utfordrer etablerte sannheter og tar beslutninger selv om terrenget er uoversiktlig. Vi står for det vi gjør, innrømmer når vi tar feil og lærer av det. Vi møter utfordringer og ny konkurranse med ukuelig tro på at vi skal bli enda bedre til å utvikle de beste ideene og løsningene.
Ansvarlig	Vi skaper verdier på en bærekraftig måte. Vi skal være åpne og bidra positivt til samfunnsutviklingen. Vi lytter til dem som har meninger og innsikt om hvilke forventninger samfunnet har til oss. Vi gjør det enkelt for dem vi snakker med og er forutsigbare i måten vi opptrer på.

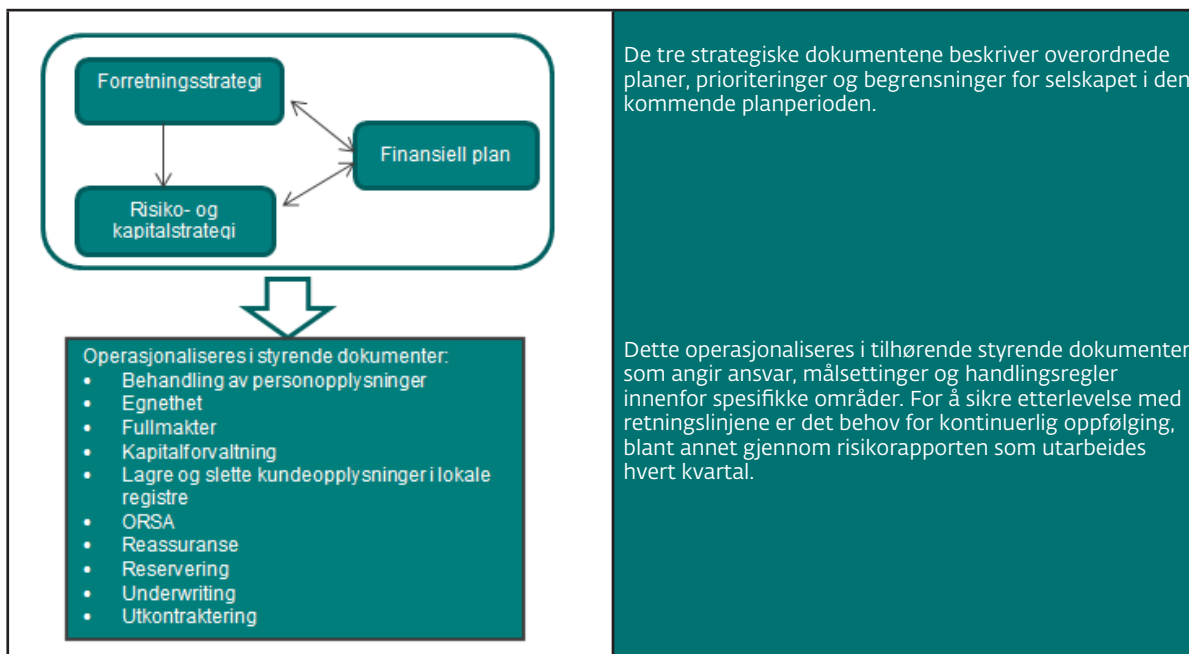
B.1.2 Konsernpolicyer og styrende dokumenter for DNB Forsikring

Konsernpolicyene angir prinsipper for utøvelse av forretningsvirksomheten innenfor DNBS mest vesentlige områder. Policyene beskriver tydelig hensikt, forventet adferd og handlingsmåte. De danner grunnlag for å sikre at adferden på lavere nivåer er i tråd med styringsprinsippene. Konsernpolicyer vedtas av styret. Konsernpolicyene er utdypet og konkretisert med en eller flere standarder. På denne måten kan styret og konsernsjef sikre at alle vesentlige prosesser i virksomheten er dekket gjennom underliggende dokumenter og «kjøreregler». Dette bidrar til å skape en helhet i virksomhetsstyringen.

DNB har konsernpolicyer innen følgende områder:

- **Compliance:** DNB skal utøve sin virksomhet med integritet, redelighet og god forretningsskikk. DNB skal etterleve krav fastsatt i eksternt og internt regelverk.
- **Finansiell styring og rapportering:** DNB skal sikre langsiktig verdiskaping for aksjonærene. For å oppnå verdiskaping skal langsiktig lønnsomhet og vekst optimaliseres innenfor gjeldende rammeverk og tilgjengelige ressurser.
- **Human Resource:** Policyen beskriver hva alle ansatte, inklusive ledere, faste og midlertidig ansatte og vikarer skal etterleve for at DNB skal være en attraktiv arbeidsgiver som kjennetegnes av høy etisk standard.
- **Kommunikasjon:** DNBs kommunikasjon skal bygge omdømme gjennom troverdighet og tillit. Policyen definerer prinsippene for konsernets kommunikasjon til kunder, ansatte, samfunnet, aksjonærer, investorer og andre interessenter.
- **Leverandørhåndtering:** DNB skal gjøre forretninger med leverandører som oppfyller konsernets krav til forsvarlig forretningsdrift, og at varer og tjenester DNB bruker i virksomheten er produsert og levert på en samfunnsansvarlig og bærekraftig måte.
- **Operational excellence:** Prinsippene i policyen skal bidra til å styrke konkurransekraften og sikre fremtidig verdiskaping for kunder og aksjonærer gjennom kontinuerlig arbeid for å forbedre og effektivisere DNBS prosesser. Arbeidet skal ta utgangspunkt i kundenes behov, omfatte hele verdikjeden og vurderes ut fra et konsernhensyn.
- **Risikostyring:** DNB skal til enhver tid være i stand til å identifisere, håndtere, overvåke og rapportere risiko som er relevant for DNBS måloppnåelse. Evnen til å identifisere og håndtere risiko er kjernen i finansvirksomhet og en forutsetning for å skape verdier over tid.
- **Sikkerhet:** Sikkerhetsarbeidet i DNB skal beskytte liv og helse, konsernets verdier, kundenes verdier og funksjoner som er viktige for samfunnet. God sikkerhet skal bidra til å bygge tillit til DNBS produkter og tjenester, og oppnåelse av forretningsmål.

DNB Forsikring AS følger de gjeldende prinsippene for virksomhetsstyring i DNB ASA. Selskapet har i tillegg utviklet egne styrende dokumenter som legger føringer for forsikringsvirksomheten. De selskapspecifikke dokumentene er definert i følgende dokumenthierarki:

B.1.3 Styrende organer

Styret skal lede selskapets virksomhet og påse at selskapets og aksjonærens interesser blir ivaretatt på forsvarlig måte. Videre skal styret ansette administrerende direktør og øvrig ledende personale og fastsette lønns- og arbeidsvilkår for disse rollene, samt beslutte de generelle lønns- og arbeidsvilkår for øvrige ansatte. Styret kan delegerer denne myndighet når det gjelder andre medarbeidere enn administrerende direktør. Styret forvalter selskapets midler og sørger for en tilfredsstillende organisering av selskapet.

Selskapets administrerende direktør skal lede den daglige virksomheten, gjennomføre styrets vedtak og for øvrig ivareta selskapets interesser. Den daglige ledelse omfatter ikke saker som etter selskapets forhold er av uvanlig art eller stor betydning. Slike saker kan administrerende direktør bare avgjøre om styret i det enkelte tilfelle har gitt myndighet til dette, eller dersom styrets beslutning ikke kan avventes uten vesentlig ulempe for selskapets virksomhet. Styret skal i så fall snarest mulig underrettes om saken.

Om styret ikke for det enkelte tilfelle bestemmer noe annet, har administrerende direktør rett og plikt til å være til stede og uttale seg på styremøter, selv om han ikke er medlem av styret. Administrerende direktør kan kreve sin oppfatning innført i protokollen hvis han ikke er enig i styrets beslutning.

Styring og rapportering i DNB er primært basert på en kombinasjon av oppfølging av konsernet totalt, og av det enkelte virksomhetsområde. Alle konsernets datterselskaper er operativt underlagt et forretnings-, stabs- / eller støtteområde. Oppfølging og styring skjer både i henhold til den operasjonelle styringsmodellen og den juridiske selskapsstrukturen. Konsernets styringsmodell skal stimulere til forretningsmessig riktige beslutninger og bidra til optimal tilpasning til stadig skiftende rammebetingelser. DNB Forsikring ivaretar på selvstendig grunnlag sitt konsesjonsansvar, samt behandler og forankrer aktuelle saker med relevante beslutningsfora i konsernet. Det er for eksempel ikke et krav til at DNB Forsikring skal ha egen risikokomiteé eller eget revisjonsutvalg, men aktuelle saker ivaretas gjennom tett dialog og samspill med blant annet Risikostyring Konsern og med Konsernfinans.

B.1.4 Styringsprosessen

DNBs styringsmodell skal stimulere til forretningsmessig riktige beslutninger og bidra til optimal tilpasning til stadig skiftende rammebetingelser. Videre skal styret ansette administrerende direktør og øvrig ledende personale og fastsette lønns- og arbeidsvilkår for disse rollene, samt beslutte de generelle lønns- og arbeidsvilkår for øvrige ansatte. Styringsprosessen danner grunnlaget for å utnytte konsernets ressurser på en best mulig måte.

Fastsette retning	Strategien evalueres og oppdateres årlig. Sammen med verdiene, oppdraget og styringsprinsippene danner strategien grunnlag for å fastsette overordnede mål og måltall for konsernet. Effekten av valgte strategier og handlingsplaner kvantifiseres i finansiell plan.
Gjennomføre	Alle områder i konsernet har ansvar for å sikre at vedtatte strategier og planer gjennomføres. Strategier skal operasjonaliseres i samsvar med eksterne regler og innenfor fastsatt styringsstruktur
Måle og evaluere	All virksomhet skal måles og vurderes. Rapportering integrerer finansielle og ikke-finansielle resultater.

B.1.5 Godtgjøringspolitikk

Foretakets retningslinjer fastsetter at belønning skal gis på bakgrunn av en helhetlig vurdering av foretakets resultater samt enhetens og den enkeltes bidrag til verdiskaping. Total belønning skal utformes slik at den ikke bidrar til å påføre foretaket uønsket risiko. Den totale belønningen skal være konkurransedyktig, men ikke markedsledende, samtidig som den er kostnadseffektiv for konsernet. Belønning skal bestå av fastlønn, samt en variabel del der det er hensiktsmessig. Fastlønn skal stå i forhold til ansvaret, kravene og kompleksiteten som er knyttet til stillingen, mens variabel lønn skal stimulere til økte prestasjoner og ønsket adferd.

Variabel belønning skal fremme langsiktig lønnsomhet og bestemmes ut fra en helhetlig vurdering av finansielle- og atferdsmessige mål. Ved måling av resultater skal det tas hensyn til risiko for foretaket og kostnader knyttet til behov for kapital og likviditet. Ordningen skal ikke stimulere til overdreven risikotaking eller bidra til å svekke selskapets kapitaldekning, langsiktige lønnsomhet eller omdømme. På individnivå er det et bærende prinsipp at all godtgjørelse skal baseres på helhetlige vurderinger den ansattes bidrag til oppnåelsen av enhetens mål og individuelle mål.

Foretaket lager årlig en vurdering av variabel belønning til personene som faktisk leder foretaket eller innehar andre sentrale funksjoner. Disse personene defineres som risikotakere og får spesifiserte regler om utbetaling av sin variable belønning i henhold til gjeldende regler. (Finanstilsynets rundskriv 15/2014). Grunnlaget for variabel godtgjørelse skal være minimum to år. Videre skal godtgjørelse i form av aksjer, andre egenkapitalinstrumenter eller bundne midler bare kunne disponeres med en forholdsmessig andel over en periode på minst tre år.

B.2 Krav til egnethet

Foretaket har retningslinjer for ansettelse av personer som faktisk leder foretaket eller innehar andre sentrale funksjoner. Her stilles det krav til ferdigheter, kunnskap og ekspertise. En person som faktisk leder foretaket eller innehar andre sentrale funksjoner må inneha kunnskaper og ferdigheter til å kunne utøve sin funksjon. Vedkommende må ha kunnskap og kompetanse om forsikringsprodukter i tillegg til å inneha gode lederegenskaper.

Det er implementert prosesser for gjennomføring av egnethetsvurdering basert på gjeldende lovregler om egnethetsvurdering og rundskriv fra Finanstilsynet. Hensikten er å sikre at egnethetsvurderinger gjennomføres i henhold til gjeldende rett. Egnethetsvurdering av nye medlemmer/varamedlemmer til styret foretas som hovedregel før de blir formelt foreslått. For innvalgte medlemmer/varamedlemmer skal det forut for den årlige generalforsamling innhentes opplysninger om eventuelle endringer av forhold som inngår i egnethetsvurderingen, eller bekreftelse på at det ikke er slike endringer.

For administrerende direktør/daglig leder og øvrige ansatte som omfattes av disse retningslinjene, skjer egnethetsvurdering før tilsetting i den aktuelle stilling. Hvis nødvendig dokumentasjon for å kunne foreta egnethetsvurdering ikke foreligger før tilsetting, skal tilsettingen skje med forbehold om at egnethetskravene vil kunne oppfylles. Det samme gjelder ved konstituering, vikariat eller innplassering ved omorganisering. Det foretas årlige egnethetsvurderinger. For ansatte som omfattes av egnethetskravene skal leder i forbindelse med medarbeidersamtalene ta opp om det er skjedd endringer i forhold som inngår i egnethetsvurderingen, og sette inn tiltak hvis en ansatt ikke lenger oppfyller vilkårene. Leder skal årlig gi kontaktpersonen i sitt forretnings- eller stabsområde en erklæring om at fortsatt egnethet har vært vurdert.

B.3 Risikostyringssystemet, herunder egenvurdering av risiko og solvens

B.3.1 Beskrivelse av systemet

DNB Forsikring følger den overordnede policyen for risikostyring i DNB ASA. All virksomhet i DNB medfører risiko. Evnen til å håndtere risiko er kjernen i finansvirksomhet og en forutsetning for verdiskapning over tid. DNB skal kun påta seg risiko som forstås og kan følges opp og skal ikke bli forbundet med virksomhet som kan skade omdømmet. DNB-kulturen skal kjennetegnes av individuelt ansvar, transparente metoder og prosesser som understøtter god risikostyring. Risikostyring skal preges av god kvalitet og høy informasjonsverdi.

Risikostyring i DNB Forsikring AS er beskrevet i selskapets Risiko- og kapitalstrategi, og er organisert for å bidra til å realisere selskapets generelle måloppnåelse samt krav til virksomhetens styring og kontroll. Selskapet har etablert prosesser for å identifisere, måle og forstå selskapets risikoeksponering.

Risikostyringsprosessen skal sikre at det produseres tilstrekkelig informasjon til at styret og ledelsen kan fatte velbegrunnede beslutninger og ha god oversikt over virksomheten. Formålet med risikostyringsprosessen i DNB Forsikring er at all risiko som selskapet – i henhold til risikoappetitten – ønsker å påta seg, håndteres på en måte som bidrar til å realisere selskapet strategiske målsettinger.

Interne og eksterne rapporteringsstrukturer skal være fastlagt. Tilfredsstillende risikoovervåking skal sikres ved at risikorapporteringen inneholder tilstrekkelig informasjon og analyse av risiko som virksomheten er eksponert for.

Den følgende risikostyringsprosessen illustrerer sammenhengen mellom selskapets risikoappetitt og strategiske plan:

Identifisering og måling av risiko

Korrekt og effektiv identifisering/måling av risiko er grunnlaget for risikostyringssystemets funksjon og nødvendig for overvåking av selskapets risikoprofil og -appetitt. Den samlede risikoeksponeringen i DNB Forsikring følges opp gjennom målinger og vurderinger på fast basis.

Styring av risiko

Eksponeringen i selskapets risikoprofil styres på en av følgende måter:

- Avslå/avslutte risikoeksponeringen
- Akseptere risiko, men overføre eksponeringen til annet selskap
- Akseptere risiko og håndtere denne gjennom interne prosesser og rutiner

Styring av risiko går ut på å velge mellom disse alternativene med grunnlag i risikoappetitten samt prosessen for måling og identifisering av risiko. Deretter gjennomføres en hensiktsmessig implementering basert på føringer beskrevet i selskapets styrende dokumenter under B.1.2.

Overvåking og rapportering av risiko

DNB Forsikring har en rekke rutiner for rapportering av risiko som skal sikre at ledergruppen og styret har oversikt over virksomheten. Herunder følger ORSA-prosessen (beskrevet i B.3.5) samt annen løpende rapportering. Rapportene skal danne utgangspunktet for læring samt etablering og oppfølging av tiltak som beskrevet i selskapets styrende dokumenter. Herunder utarbeides det hvert kvartal en egen risikorapport for DNB Forsikring. Rapporten er basert på et bredt spekter av kvalitativ og kvantitativ informasjon samt intervjuer med ledere og andre relevante nøkkelpersoner. Risikorapporten fremlegges hvert kvartal for selskapets styre.

Strategi- og kapitalplan

Informasjonen fra risikostyringsprosessen beskrevet over skal danne grunnlaget for selskapets strategiske målsettinger samt kapitalbehov.

Risikoappetitt

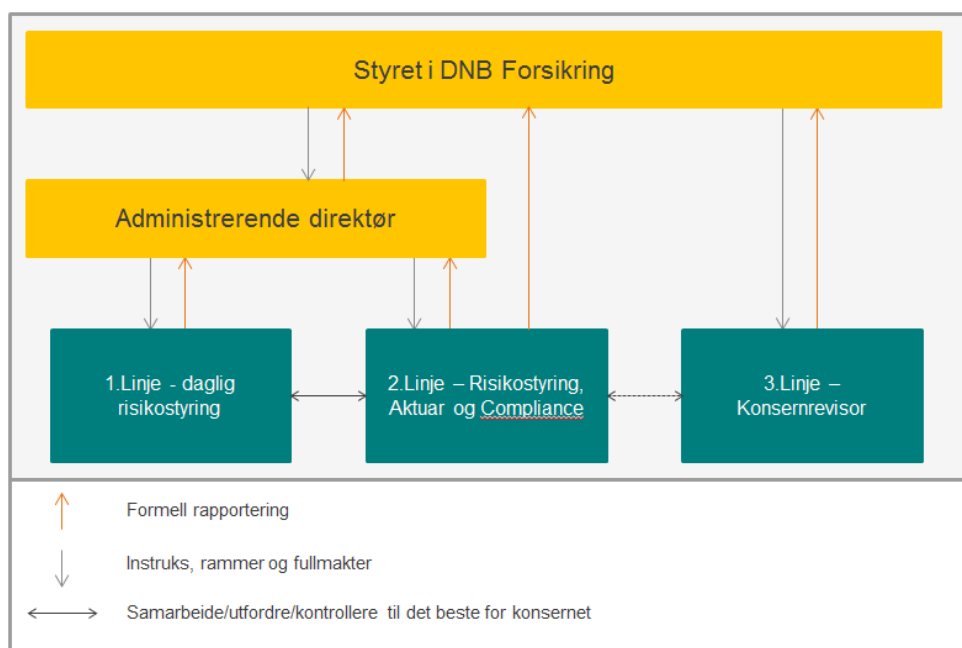
Selskapets risikoappetitt fastsettes basert på selskapets strategiske målsettinger samt kapitalstrategi. Risikoappetitt legger føringer for måling, styring og rapportering av selskapets risikoeksponering. Risikovurderinger integreres i beslutningsprosessene, og de strategiske valgene legger føringer for fokuset i risikostyringsprosessen. Dersom virksomheten gjør endringer i forretningsplanen skal det gjøres en vurdering av hvordan risikoprofilen påvirkes. Styret må være klar over hvilke endringer i risikoprofilen ulike strategiske beslutninger medfører og vurdere hvorvidt disse endringene er ønskelige, rimelige og mulige å gjennomføre. Det skal dokumenteres hvordan informasjon fra risikostyringsssystemet har vært lagt til grunn for styrets beslutninger.

B.3.2 Kontrollfunksjoner

DNB Forsikrings arbeid med risikostyring utføres i et 3-linjerssystem der det skiller mellom en utøvende, en overvåkende og en kontrollerende enhet. Det er selskapets styre som er ansvarlig for at risikostyringsystemet fungerer effektivt med godkjennelse av fastsatt risikoappetitt samt godkjennelse av de viktigste strategier og retningslinjer for risikostyringsarbeidet. Linjesystemet, med rollenes rapporteringslinjer, illustreres som følger:

- Førstelinjeforsvaret er de utøvende enheter som inngår i den operasjonelle virksomheten. Enhver leder er ansvarlig for risiko innenfor egnet ansvarsområde. Prosessen for risikoseleksjon skal beskytte selskapet mot å påta seg eksponeringer som forventes å gi tap eller uønsket volatilitet i viktige måleparametere.
- Andrelinjeforsvaret kontrollerer de operative enhetene og den risiko DNB Forsikring eksponeres for. Aktuarfunksjonen, risikostyringsfunksjonen og compliance-funksjonen inngår alle i 2.linje og er underlagt kravene til egnethetsvurdering.
- Tredjelinjeforsvaret utøves av internrevisjonen som gjennomfører kontroll med DNB Forsikrings interne rutiner og 2.linjefunksjonene. Internrevisjonsfunksjonen for selskapet utføres av Konsernrevisjonen i DNB ASA.

Linjesystemet, inkludert rollenes rapporteringslinjer, kan illustreres som følger:

Seksjonene «Analyse» samt «Økonomi og risikostyring» har et særlig ansvar for å sikre identifisering, håndtering og rapportering av virksomhetens samlede risiko. 2. linje kontrollfunksjonene, aktuar, risikostyring og compliance er organisert i disse seksjonene. Aktuarfunksjonen er organisert i seksjon Analyse. Selskapets aktuar har adekvat formalkompetanse, lang erfaring i funksjonen og har vært i selskapet siden 2008. Risikostyringsfunksjonen er organisert i seksjon Økonomi- og risikostyring. Leder av funksjonen har vært i selskapet siden oppstart i 2008, leder og øvrige ansatte i denne funksjonen har lang erfaring fra arbeidet med risikostyring, både fra forsikring og fra bankvirksomhet. Formell kompetanse i risikostyringsfunksjonen er i hovedsak økonomistudier på universitetsnivå/siviløkonomer. Compliancefunksjonen er organisert utenfor risikostyringsfunksjonen, og rapporterer organisatorisk til leder av seksjon Økonomi- og risikostyring. Innehaver av Compliancefunksjonen er jurist, med tidligere erfaring fra skadebehandling og regressarbeid i DNB Forsikring. Selskapet legger til rette for at 2. linje kontrollen er en effektiv og uavhengig kontrollfunksjon med nødvendig autoritet. Funksjonene har nødvendig kompetanse og ressurser til å gjennomføre løpende kontroller, regelmessige vurderinger og iverksetting av eventuelle tiltak for å sikre at foretaket oppfyller sine forpliktelser. Alle kontrollfunksjonene har, uavhengig av administrativ organisering, direkte rapporteringslinje til selskapets administrerende direktør og styre. Leder av seksjon Økonomi- og risikostyring og seksjon Analyse er representert i selskapets ledergruppe.

B.3.3. Risikostyringsfunksjonen

Risikostyringsfunksjonen skal bistå ledelsen med å gjennomføre risikostyringssystemet slik at det implementeres som beskrevet i dette dokumentet. Videre skal funksjonene overvåke risikostyringssystemet og den generelle risikoprofilen til foretaket som helhet. Funksjonen skal også rapportere og gi råd til ledelsen i risikostyringssspørsmål, blant annet i forbindelse med strategiske spørsmål og ved identifisering og vurdering av ny risiko. Dette arbeidet utføres i nært samarbeid med aktuarfunksjonen.

Risikostyringsfunksjonen er integrert i selskapets prosesser og beslutningsprosesser både i ordinær drift og på ad-hoc basis i forbindelse med prosjekter.

Funksjonen er ansvarlig for dokumentet Risiko- og kapitalstrategi samt å utarbeide kvartalsvis risikorapport. I Risiko- og kapitalstrategi defineres prosedyrer for risikostyringsarbeidet samt krav til innhold i retningslinjer i risikostyringssystemet. Funksjonen bidrar til utvikling av risikostyringssystemet ved å vurdere dets effektivitet samt eventuelle mangler i systemet, blant annet gjennom vurderinger i selskapets risikorapport samt i ORSA-prosessen.

B.3.4 Vurdering av risikostyringssystemet

DNB Forsikring er et forsikringselskap av relativt begrenset kompleksitet. Selskapet distribuerer standard skadeforsikringsprodukter til det norske privatmarkedet. Som regel er selskapets forsikringskontrakter av ett års varighet hvorav de fleste skadene som inntreffer gjøres opp etter relativt kort tid. DNB Forsikrings kunder er nesten utelukkende norske privatkunder med individuelle avtaler. Majoriteten av selskapets kunder er kunder hos DNB Bank, som også er selskapets primære distributør.

Forsikringsrisiko

Selskapets primære risikoeksponering er forsikringsrisiko, og de fleste av selskapets sentrale prosesser er knyttet til denne type risiko. Styring og kontroll av forsikringsrisiko favner bredt, og dekker eksempelvis reassuransepolicy og tegningsregler for distribusjonsleddet i forbindelse med forsikringsalg.

På porteføljnivå er reassuranseprogrammet av vesentlig betydning. Programmet begrenser selskapets risikoeksponering mot enkelthendelser til maksimalt 10 millioner kroner for de fleste av selskapets produkter. Programmet vurderes som tilstrekkelig til å sikre at selskapet opererer i henhold til ønsket risikoappetitt. I tillegg er reassuranseprogrammet en viktig forutsetning som ligger til grunn for selskapets risikoseleksjon i forbindelse med tegning av nye forsikringsavtaler. Risikoseleksjonen ved den enkelte forsikringsavtale omfatter vilkår, prissetting, fullmaktsforhold og risikoseleksjon ved distribusjonen.

Ettersom selskapet opererer med en dekningsgaranti medfører dette at virksomheten i prinsippet har vilkår som til enhver tid vil være markedsledende. Dette er åpenbart en risiko, men den begrenses av en rekke innskrenkende omstendigheter. For det første tilbyr DNB Forsikring relativt homogene og standardiserte produkter. Det er således begrensede variasjoner mellom selskapene når det kommer til mange av hovedvilkårene i forsikringsdekningene. For det andre kan selskapet selv kontrollere dekningsgarantien gjennom unntak, premieendringer eller ved å avslutte garantien. For det tredje har selskapet god oversikt over aktuelle dekninger i andre selskaper og gode prosesser, selv om det på dette punktet også er grunnlag for å øke formaliseringen av rutine.

Risikoen knyttet til det enkelte subjekt/objekt kontrolleres og begrenses gjennom tegningsregler og fullmaktsstrukturer. Systemet for fullmakter og tegningsregler fungerer godt, ytterligere automatisering og formalisering av fastsettelse av grensenivåer vil styrke dette arbeidet.

Kombinasjonen av virksomhetens kontroll på enkeltrisiko og overføring av risiko til reassurandører medfører at selskapet har god kontroll på forsikringsrisikoen og at risikostyringssystemet som definert er hensiktsmessig gitt selskapets

Markedsrisiko

DNB Forsikring hadde gjennom 2017 en moderat eksponering mot markedsrisiko. Selskapets markedsrisiko håndteres gjennom rammer og retningslinjer med oppfølging fra selskapets ledelse på månedlig basis. Dette vurderes som tilstrekkelig basert på porteføljens størrelse, kvalitet og kompleksitet.

Motpartsrisiko

Utestående krav mot reassurandører kan medføre en betydelig motpartsrisiko. For å håndtere dette er det fastsatt krav til diversifisering av programmet samt krav til minimumsrating av reassurandørene som deltar. Slik risiko vurderes per i dag som lav og nevnte tiltak anses å være tilstrekkelig.

Operasjonell risiko

DNB Forsikring etterlever DNB konsernets standard for styring av den operasjonelle risikoen. Fordi virksomheten i DNB Forsikring også er underlagt et annet regelverk enn konsernet for øvrig, har selskapet sett behov for å etablere egne retningslinjer som dekker forsikringsområdets behov.

Styring og kontroll av operasjonell risiko i selskapet er i all hovedsak underlagt tilfredsstillende kontroll.

B.3.5 ORSA

Gjennomføring og integrasjon i sentrale prosesser

DNB Forsikrings styre har det overordnede ansvaret for selskapets egenvurdering av risiko- og solvenssituasjonen (ORSA). ORSA er en årlig prosess der ledelsen og styret aktivt skal benytte resultatene som fremkommer av prosessen i den operative styringen av selskapet. ORSA er en integrert del av virksomhetsstyringen, særlig i forhold til strategiske beslutninger knyttet til kapitalstyring og forretningsplanlegging.

Selskapet har hatt fokus på å sikre styrets involvering og eierskap til ORSA-prosessen. Gjennom styremøter i 2017 har styret behandlet ulike spørsmål knyttet til dette. Dette sikrer at ORSA-analyser ligger til grunn for viktige strategiske beslutninger i selskapet, herunder endringer i kapitalforvaltningsstrategi, reassuranseprogram og behandlingen av finansiell plan for 2018-2020.

Analysen og vurderingen i ORSA-prosessen omfatter både vurderinger av den overordnede finansielle risikoen og selskapets evne til å tilfredsstille kapitalkravet gjennom planperioden. For dette formål benyttes kvantitative analyser som scenario- og sensitivitetsanalyser. Det gjennomføres også analyser og vurderinger av mer kvalitativ art som sikrer vurdering av operasjonell- og compliance-risiko i selskapets drift og prosesser.

Egenvurdering av Solvensbehov

Et sentralt resultat av ORSA-prosessen er fastsettelsen av selskapets kapitalbehov som en margin utover solvenskapitalkravet, Solvency Capital Requirement (SCR). Dette skal skje i henhold til kapitalstrategien, og betyr nærmere bestemt at virksomhetens kapitalbehov fastsettes på bakgrunn av analysene i ORSA-prosessen.

DNB Forsikring vurderer virksomhetens kapitalposisjon gjennom ORSA-prosessen som gjennomføres i henhold til styregodkjente retningslinjer. Vurderingen består av:

- analyser av standardmodellen
- scenarier basert på inntrufne og relevante hendelser i forsikringsbransjen
- en egenvurdering av solvensbehovet ved hjelp av stokastisk analyse (Monte Carlo simulering)
- en vurdering av selskapets tilgang på solvenskapital

For DNB Forsikring er det et minimumskrav å tilfredsstillende SCR. Det er gjort ulike analyser av hvordan dette kapitalkravet treffer for DNB Forsikring. Nedenfor gjøres det en oppsummering av konklusjonene fra vurderingene som ble gjort i selskapets ORSA-rapport for 2017:

- Beregnes kapitalkravet med egne parametere, ville kapitalkravet blitt 54 millioner kroner lavere enn standardmodellen fra EIOPA.
- Gjennom ulike deterministiske scenarier ble det vist at det skal svært mye til for at selskapet skal komme i brudd med kapitalkravet. Samlet ville scenarioene medført et tap på 330 millioner kroner, det vil si langt under kapitalkravet på 504 millioner kroner (se kapittel E 2.2). I tillegg ville sannsynligheten for at alle scenarioene inntreffer samtidig trolig være langt mindre enn 0,5 prosent som er kravet i SCR.
- Det ble også gjort en stokastisk analyse av kapitalbehovet. Monte Carlo-simuleringen som ble gjennomført ga et tapspotensial på 485 millioner kroner med et konfidensnivå på 99,5 prosent. Et tap tilsvarende SCR på 504 millioner eller mer tilsvarer en sannsynlighet på 0,28 prosent, det vil si et scenario som ville inntreffe i ett av 350 år.

De gjennomførte analysene viser at standardmodellen er tilfredsstillende konservativ, og at denne vil være førende for selskapets kapitalkrav. Kapitalsituasjonen i DNB Forsikring ble vurdert som god.

B.4 Systemet for internkontroll

B.4.1 Beskrivelse av foretakets internkontrollsystem

Status på internkontroll og operasjonell risiko rapporteres til, og behandles i, selskapets styre minst en gang per år. Selskapets ledere har ansvaret for å etablere en god internkontroll og prosesser med lav operasjonell risiko. Selskapets Operational Risk Officer (ORO) skal bidra sammen med linjeledelsen og sikre at vurderinger foretas med god kvalitet. ORO funksjonen skal også påse at definerte tiltak gjennomføres.

Selskapet foretar kontroll av relevante prosesser. Skadeoppgjørprosessen har eksempelvis flere retningslinjer og rutiner for kontroll. Selskapets anvisningsrutine sikrer at grunnlag for utbetalinger er i henhold til forsikringsavtalen og gjeldene oppgjørspraksis, samt at utbetalingen foretas til rett kontonummer og betalingsmottaker med riktig beløp. Rutinen utføres av alle i første linje som har anviseransvar. Det foretas også hvert kvartal en kontroll fra de fagansvarlige på kvaliteten på skadeoppgjøret. Videre gjør andrelinjefunksjonen i risikostyringsavdelingen en bredere og mer generell gjennomgang av alle aspekter ved skadeoppgjøret i en årlig rapport.

Underwritingsprosessen i selskapet er underlagt flere former for kontroll for å sikre måloppnåelse av denne. De fire viktigste delene av prosessen er vilkår, prissetting, fullmaktsforhold og risikoseleksjon i forbindelse med salget. Det gjøres kvalitets- og utviklingsarbeid på selskapets forsikringsvilkår. Videre gjøres det kontroll av prissetting og skadeprosenten vurderes løpende. Selskapet har også egne prosesser for å kontrollere fullmaktsforhold og forsikringsdistribusjon. Selskapet kontrollerer etterlevelse av tegningsregler og har et internt klageutvalg for behandling av enkelthendelser.

DNB Forsikring har også dokumentert internkontroll av finansiell rapportering. Kontrollen gjennomføres både i forhold til prosessen som fører frem til finansiell informasjon og til selve innholdet i den finansielle informasjonen.

B.4.2 Risikoappetitt

Den løpende oppfølgingen av selskapets risikoappetitt skjer kvartalsvis i selskapets risikorapport. Risikoappetitten brytes videre ned i rammer der dette er hensiktsmessig.

Lysene fastsettes etter følgende kriterier:

- **Grønt lys:** Status er innenfor selskapets risikoappetitt og dette ventes å vedvare gjennom de neste 12 måneder
- **Gult lys:** Status gir betydelig risiko for at selskapet ikke opererer i tråd med risikoappetitten på nåværende tidspunkt og/ eller i løpet av neste 12 måneder
- **Rødt lys:** Status er brudd med selskapets risikoappetitt og/eller det er svært sannsynlig med brudd i løpet av neste 12 måneder

I tillegg fastsettes en trendpil som indikerer (ved uforandret lys) om risikosituasjonen er uforandret/mer/mindre i tråd med selskapets risikoappetitt fra forrige kvartal.

Vurderingen gjøres av risikostyringsfunksjonen etter innspill fra ansvarshavende innen det aktuelle området. Alle vurderingene baseres på en kombinasjon av kvantitative, kvalitative og skjønnsmessige kriterier. Risikostyringsfunksjonen er ansvarlig for å kvalitetssikre vurderingen.

Selskapets risikoappetitt skal vurderes årlig eller ved vesentlige endringer i selskapets risikoprofil. Dette skjer i forbindelse med ORSA-prosessen.

B.4.3 Compliance-funksjonen

I henhold til Solvens II-direktivet er Compliance-funksjonen definert som en del av foretakets internkontrollsystem.

Compliance-funksjonen overvåker risikoen for at eksterne regler inntatt i lov og forskrift følges. Compliance-risiko er risikoen for at et foretak skal pådra seg juridiske, regulatoriske, økonomiske eller omdømmemessige tap som følge av brudd på myndighetsfastsatte regler.

Funksjonen legger til rette for effektiv identifikasjon av risiko for manglende etterlevelse av relevante interne og eksterne krav. Det gis råd til om risikobegrensende tiltak, akseptabel adferd og praksis i forhold til tolkning av eksterne regler. Særlig aktuelt er dette i forbindelse med lansering av nye produkter og tjenester.

Funksjonen utformer og tilrettelegger for implementering av internkontroll som skal gi virksomheten beskyttelse mot compliance-risiko. Hertil ligger det også overvåkning og rapportering av kontrolltiltakenes effektivitet. Det gjennomføres opplæring på de relevante regelverk. Videre skal funksjonen bidra til å unngå compliance-brudd og følge opp eventuelle brudd på lover og regler i etterkant.

Compliance-funksjonen er ansvarlig for å fange opp nye regler som treffer virksomheten. Videre har Compliance-funksjonen også ansvaret for å vurdere risikoen for at de øvrige kontrollfunksjonene ikke fungerer tilfredsstillende.

B.5 Internrevisjonsfunksjon

Ansvar og oppgaver

Konsernrevisjonen gjennomgår og vurderer selskapets samlede styring og internkontroll. Konsernrevisjonen gjennomfører vurderinger av risikostyringen i første og andre forsvarslinje, og identifiserer potensielle forbedringer i driften ved å evaluere risikostyring og internkontroll.

Internrevisjonen i DNB-konsernet skal utføres i samsvar med de obligatoriske delene av The International Professional Practices Framework (IPPF) utgitt av The Institute of Internal Auditors' (IIA). Internrevisjonens formal er å fremme og beskytte organisasjonens verdier gjennom å gi risikobaserte og objektive bekreftelser, råd og innsikt.

Revisjonsplan

Konsernrevisjonen fremlegger minst årlig en revisjonsplan for konsernledelsen, revisjonsutvalget og styrene i DNB ASA og DNB Bank ASA. For DNB Forsikring fremlegges det årlig en separat revisjonsplan som godkjennes av styret i DNB Forsikring.

Rapportering

Konsernrevisjonen skal rapportere resultatet av revisjonsarbeidet til holdingstyret og konsernsjefen, samt øvrige relevante styrever i finanskonsernet minst en gang i året (herunder DNB Forsikrings styre). Rapporteringen skal inneholde vesentlige risikoforhold, kontroll av svakheter samt om revisjonsplanen er gjennomført som forutsatt.

Styrets oppgaver

Styret i DNB Forsikring skal:

- Godkjenne årlig risikobasert revisjonsplan, herunder budsjett og ressurser
- Motta kommunikasjon om Konsernrevisjonens aktiviteter og drift opp mot planer
- Rette forespørsler til ledelsen og ansvarlig revisjonssjef med henblikk på mangelfull revisjonsdekning eller ressursbegrensninger

Myndighet

For å utføre sitt arbeid har Konsernrevisjonen uinnskrenket innsyn i og tilgang til alle konsernets anliggender, herunder dokumenter, elektroniske data, fysiske eiendeler/lokaler og personell. Revisjonssjef eller stedfortreder møter fast i alle styremøter i DNB Forsikring.

Uavhengighet og objektivitet

Konsernrevisjonen er uavhengig av administrasjonen og rapporterer til styret i DNB ASA og styret i DNB Forsikring. Konsernrevisjonen fungerer som 3.linje i styringssystemet til DNB Forsikring AS.

Revisjonsarbeid skal gjennomføres uten utilbørlig påvirkning fra organisasjonen med uavhengighet mellom revisjonspersonalet på oppdrag og de enheter, prosesser og personer som skal revideres. Konserndirektør Revisjon skal årlig bekrefte Konsernrevisjonens uavhengighet overfor styret.

B.6 Aktuarfunksjonen

Aktuarfunksjonen ivaretas av leder for Seksjon Analyse og rapporterer om sitt arbeid til administrerende direktør. Funksjonen er ansvarlig for å koordinere beregningen av og å kontrollere selskapets forsikringstekniske avsetninger. Aktuarfunksjonen jobber i tett samarbeid med selskapets risikostyringsfunksjon.

Det er oppgjørsmedarbeidere i Skadeservice som er ansvarlig for å sette reserver i forbindelse med skadeoppgjør. Dette er reserver for skader som er meldt, men ikke ferdig oppgjort og inngår dermed i 1.linje funksjonen. Beregning av avsetninger for skader som ikke er meldt og premiereserve gjøres i Seksjon Analyse av utførende aktuar. Validering og kontroll av modeller og resultater utføres av aktuarfunksjonen. Nøkkelpersonrisiko i aktuarmiljøet reduseres ved bruk av ekstern konsulent om nødvendig. Videre gjennomgås alle vesentlige avsetninger minimum årlig av aktuar hos ekstern revisor. Hver måned gjennomgås også de forsikringstekniske avsetninger i forbindelse med regnskapsprosessen.

Hvert kvartal utarbeider aktuar en rapport som dokumentasjon for de beregninger som er gjort ved fastsettelse av forsikringstekniske avsetninger.

B.7 Utkontraktering

I henhold til styringsmodellen i DNB ASA er flere sentrale deler av DNB Forsikring operasjonelle virksomhet utkontraktet til andre deler av konsernet. Dette er tilfellet for forsikringsdistribusjon, kapitalforvaltning, IT og internrevisjon samt deler av skadeoppgjør. DNB Forsikring forblir ansvarlig for all virksomhet som er utkontraktet fra selskapet. Slike aktiviteter reguleres av retningslinjer for utkontraktering, kontrakter mellom de ulike juridiske enhetene i DNB ASA samt jevnlig kontrollrutiner. DNB Forsikring har også enkelte utkontrakteringsavtaler med aktører som ikke er del av DNB ASA.

Utkontraktering av aktiviteter benyttes for å oppnå stordriftsfordeler, med hensyn til effektiv bruk av kapasitet og kompetanse, samt for å utnytte variasjon i etterspørselen etter aktuelle leveranser.

Selskapets plikter og ansvar overfor kunder, offentlige myndigheter og andre skal ikke påvirkes negativt av utkontraktingen.

C. Risikoprofil

Den samlede risiko i DNB Forsikring måles og rapporteres etter gjeldende Solvens II-regelverk og rapporteres til styret hvert kvartal.

Selskapet oppfyller solvenskapitalkravet (SCR) og minimumskapitalkravet (MCR) per 31.12.17. Kapitalkravet beregnes i standardmodellen hvor det inngår moduler for selskapets skadeforsikringsrisiko, helseforsikringsrisiko, markedsrisiko, motpartsrisiko og operasjonell risiko.

Risikoeksponeringene kan overordnet beskrives som følger:

- Forsikringsrisiko/helserisiko: risikoen for økonomisk tap som følge av ugunstig utvikling i premieinntekter og erstatningsutbetalinger
- Markedsrisiko: risikoen for økonomisk tap som direkte kan knyttes til kursendringer i finansielle markeder
- Motpartsrisiko: økonomisk tap som skyldes at selskapets motparter ikke oppfyller sine betalingsforpliktelse overfor selskapet
- Operasjonell risiko: risikoen for tap som følge av utilstrekkelige eller sviktende interne prosesser eller systemer, menneskelige feil, eller eksterne hendelser

Risikoeksponeringen per 31.12.2017 fordeler seg som følger, se også avsnitt E 2.2:

Beløp i 1000 kr	31.12.2017	31.12.2017	Endring
Skadeforsikringsrisiko	522 665	490 621	32 044
Helseforsikringsrisiko	107 433	101 691	5 742
Markedsrisiko	152 201	66 586	85 615
Motpartsrisiko	18 430	24 513	(6 083)
Operasjonell risiko	64 633	63 169	1 464
Diversifiseringseffekter	(193 932)	(144 995)	(48 937)
Utsatt skatteeffekt	(167 857)	(150 396)	(17 461)
Samlet tapspotensial (SCR)	503 571	451 189	52 382

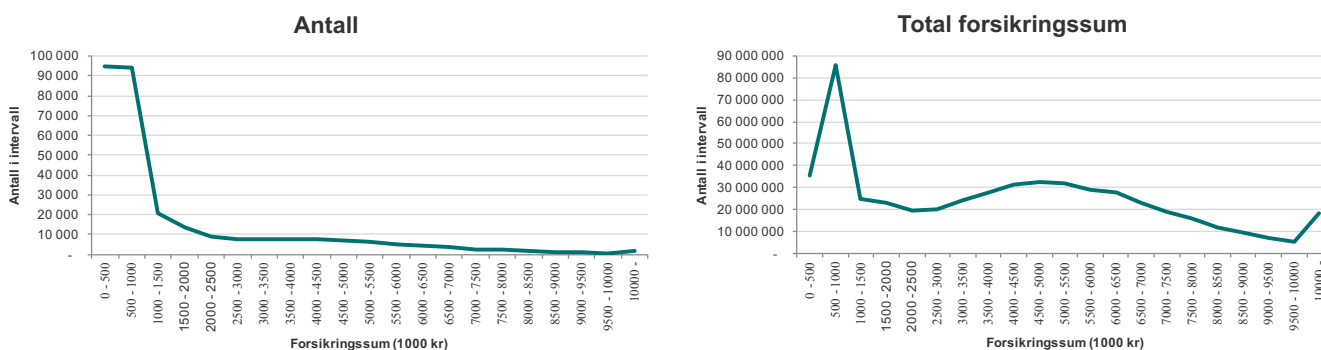
C.1 Forsikringsrisiko

DNB Forsikring hadde 218.000 kunder per 31.12.2017. Majoriteten av selskapets kunder er også kunder hos DNB Bank. Kundene er nesten utelukkende norske privatkunder med individuelle avtaler. Selskapet har et bredt spekter av kunder fra alle deler av Norges befolkning. Et unntak er Norsk Sykepleierforbund som selskapet har en foreningsavtale med. Om lag 13 prosent av selskapets forsikringsportefølje er knyttet til NSF, hvorav halvparten gjennom en kollektiv avtale.

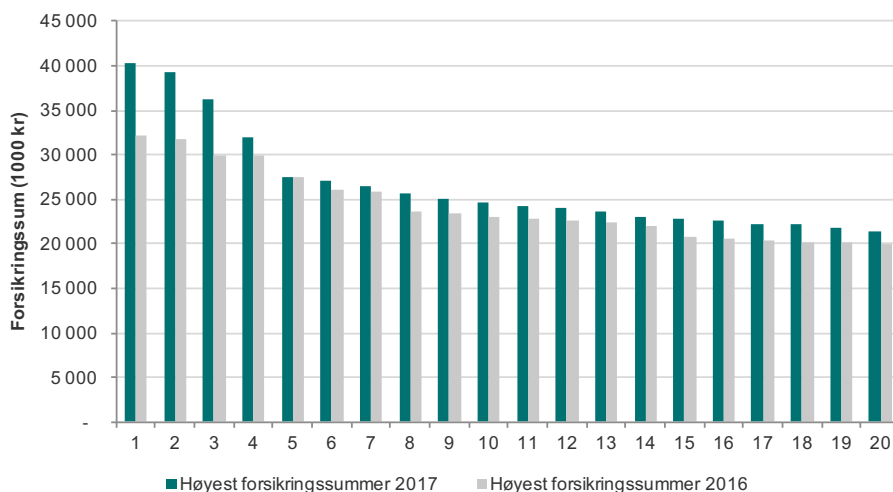
DNB Forsikring distribuerer standard skadeforsikringsprodukter hvorav 87 prosent av avtalene er knyttet til produktene motor, villa, innbo og reiseforsikring. I tillegg distribueres helseforsikringsproduktene fritidsulykke samt betalingsforsikring (kredittkort) og gjeldsforsikring. Produktmangfoldet vurderes som standardisert og er relativt ukomplisert.

Risikoprofil

Forsikringene med høyest forsikringssum ligger i bransjen brann/kombinert. Grafene nedenfor viser hvordan forsikringssummen til forsikringsavtalene fordeler seg:

63,5 prosent av avtalene har forsikringssum under 1 millioner kroner, og kun 0,5 prosent har forsikringssum over 10 millioner kroner. At de fleste avtalene har begrenset forsikringssum gjør at det er lite sannsynlig at enkelthendelser får stort skadeomfang. Den høyeste forsikringssummen i porteføljen er på 40,3 millioner kroner. Tabellen under viser størrelsen på de 20 høyeste forsikringssommene for brann/kombinert per 31.12.2017 og 31.12.2016:

Selskapet har en egenandel i reassuranseprogrammet på 10 millioner kroner. Det vil si at skader over 10 millioner kroner vil dekkes av reassuranseprogrammet. Dette innebærer at selskapets risikoprofil for egen regning er lavere enn hva enkeltrisikoen på bruttobasis viser.

Forsikringsrisiko i SCR

Forsikringsrisikoen er delt inn i tre hovedelementer; premie- og reserverisiko, katastroferisiko og avgangsrisiko hvor premie- og reserverisiko er den dominerende risikodriveren. Totalt utgjorde skadeforsikringsrisiko 522,7 millioner kroner per 31.12.2017. Tabellen under viser oppbygning og utvikling fra 2016.

Beløp i 1000 kr	2017	2016	Endring
Premie- og reserverisiko	505 040	472 302	32 738
Katastroferisiko	55 947	56 832	-885
Avgangsrisiko	29 256	31 449	-2 193
Diversifiseringseffekter	-67 577	-69 962	2 385
Totalt	522 665	490 621	32 044

Premierisiko

Premierisiko er risikoen for tilfeldige, negative avvik fra forventet erstatning som ligger til grunn for modellen som fastsetter forsikringspremien. Dette kan forårsakes av tap som følger av fluktuasjoner i tidspunkt for, frekvens av og omfang av de forsikrede begivenheter.

En viktig driver for premierisiko er antallet store enkeltskader som inntreffer over en periode. Særlig er Husproduktet utsatt for denne type skader gjennom større brann- og vannskader. Generelt er økninger i skadefrekvens og/eller gjennomsnittserstatning de sentrale kildene til finansielle tap for alle produkter. Årsaker til skadeøkningene vil variere for de ulike forsikringsproduktene, men kan overordnet sett inndeles i natur- og vær fenomener, endringer i kundenes vaner og valg, økonomisk utvikling, teknologisk utvikling og regulatoriske endringer.

Videre kan det gjøres et skille mellom tingskade og personskaade. Enkelte produkter, som for eksempel ansvarsforsikring for motor og reiseforsikring, kan føre til at selskapet ikke bare får erstatningsansvar for tapte eller ødelagte gjenstander, men også for behandling av syke eller skadde samt tapt arbeidsinntekt gjennom mange år.

Selskapet har også personskaadeprodukter som kun dekker død, sykdom og arbeidsledighet. Dette har gitt DNB Forsikrings en mer balansert portefølje ettersom slik risiko, definert som helseforsikring, i liten grad samvarierer med hovedproduktene som er motor- hus- og reiseforsikring. Denne diversifiseringseffekten bidrar til at det er gunstig for selskapet å øke eksponeringen mot slike produkter.

Volatiliteten i selskapets skadepresent er en viktig indikator for aggregert forsikringsrisiko. Produktlønnsomheten rapporteres månedlig både til ledelse og styret. Skadepresenten er avhengig av premienivået, skadefrekvensen og gjennomsnittserstatningen. Følgende sensitivitetsberegning illustrerer den negative resultateffekten som følger av en økning i skadefrekvensen og gjennomsnittserstatningen: Samlet effekt av 1 prosent endring i skadefrekvens og gjennomsnittserstatning utgjør 179 millioner kroner. Egenkapitaleffekten vil utgjøre 134 millioner kroner, tilsvarende 16,2 prosent av sum egenkapital (IFRS) ved utgangen av 2017.

Beløp i 1000 kr	2017	2016
Resultateffekt av 1% økning i skadefrekvens	164 015	128 760
Resultateffekt av 1% økning i gjennomsnittserstatning	13 689	14 039
Økning i begge	179 345	144 086

Reserverisiko

Reserverisiko er en type forsikringsrisiko som er knyttet til usikkerheten i estimatene på avsetninger for erstatningsansvar ved allerede inntrufne skader. Statistiske modeller og ekspertvurderinger benyttes for å estimere forventede fremtidige skader og bidrar til å redusere avvik i avsetningene over tid.

Reserverisiko varierer betydelig for de ulike produktene. På den ene siden er produkter hvor skadeoppgjøret avsluttes relativt raskt (innen ett til to år). Slike saker er som regel knyttet til tap eller ødeleggelse av gjenstander. Den sentrale driveren for reserverisiko er da relatert til usikkerhet knyttet til størrelsen på større enkeltskader. På den andre siden er produkter som medfører langvarige erstatningsforpliktelser. Slike skader er vanligvis knyttet til personskaader og kan påvirkes av rettsavgjørelser som fattes lenge etter skadetidspunktet, eller av utviklingen i helsesituasjonen til personer som ble rammet av skadehendelsen.

Samlet sett er varigheten på DNB Forsikrings erstatningsforpliktelser relativt kort.

Katastroferisiko

Katastroferisiko er risikoen for tap som følge av ekstreme eller store, uvanlige hendelser som enten er knyttet til naturfenomener eller menneskelige handlinger. Av denne type hendelser er det naturskader, herunder storm- og flomhendelser som er av størst betydning for virksomheten.

DNB Forsikring er medlem av Norsk Naturskadepool, og får dermed tildelt en andel av alle erstatningsforpliktelser på naturskader som rammer bygning og løsøre dekket av brannforsikring i Norge. Forpliktelsene svarer til selskapets markedsandel innen brannforsikring, uavhengig av om naturskadene faktisk rammer DNB Forsikrings kunder. Selskapet har per i dag et negativt naturskadefond. Naturskadepoolen har imidlertid reassuransedekning som begrenser medlemmenes felles erstatningsansvar for enkelthendelser til 1,5 milliarder kroner. DNB Forsikring får tildelt i underkant av 3 prosent av erstatningene for slike hendelser.

Eksponering mot katastroferisiko er utenfor DNB Forsikrings risikoappetitt og overføres primært til reassurandører (Se C.7.3). Reassuranseavtalene begrenser selskapets erstatningsansvar ved hver enkelt hendelse til maksimalt 10 millioner kroner.

Avgangsrisiko

Selskapets forsikringsavtaler er primært ettårige avtaler med privatpersoner som sistnevnte kan kansellere på en måneds varsel. Avgangsrisiko er knyttet til sannsynligheten for at forsikringsavtaler med forventet lønnsomhet avsluttes før hovedforfall. Slik risiko håndteres gjennom CRM-aktiviteter.

C.2 Markedsrisiko

DNB Forsikring har moderat appetitt på markedsrisiko. Finansforetaksloven og Solvens II regelverket setter krav til at kapitalforvaltningen utøves forsvarlig i forhold til forsikringsforpliktelsene. Den overordnede målsetningen for kapitalforvaltningen er at risikoen i investeringsporteføljen skal tilpasses selskapets totalrisiko og kapitalsituasjon, samt DNB-konsernets risikovilje. Selskapets investeringsstrategi behandles og vedtas av selskapets styre minimum årlig. Arbeidet med å utnytte diversifiseringspotensialet er en kontinuerlig prosess, hvor målet er å øke forventet avkastning uten at solvenskravet øker vesentlig.

Forvaltningen av kapitalen i DNB Forsikring skal sikre at eiers interesser ivaretas på en betryggende måte. Kapitalforvaltningsstrategien gir målene for kapitalforvaltningen og beskriver hvordan kapitalforvaltningen er organisert og blir gjennomført. Tilhørende retningslinjer beskriver innretningen og eksponeringen av investeringsporteføljen. Selskapet skal ha en konservativ innretning på kapitalforvaltningen.

DNB Forsikring ønsker å medvirke til en bærekraftig samfunnsutvikling med fokus på miljø, etikk og sosiale forhold. DNB Forsikring skal forbindes med en høy etisk standard. For å sikre dette er kapitalforvaltningen i DNB Forsikring underlagt etiske retningslinjer. De etiske retningslinjene omfatter all kapitalforvaltning i DNB.

Markedsrisiko i SCR

Markedsrisiko for DNB Forsikring var per 31.12.2017 152,2 millioner kroner. Det har igjennom 2017 vært en økning av markedsrisiko slik tabellen under viser:

Beløp i 1000 kr	2017	2016	Endring
Renterisiko	8 728	15 599	-6 871
Aksjerisiko	65 087	-	65 087
Eiendomsrisiko	47 820	17 338	30 482
Spreadrisiko	58 370	54 298	4 072
Diversifiseringseffekter	-27 805	-20 650	-7 155
Totalt	152 201	66 586	85 615

Aksje- og eiendomsrisiko er beregnet med fastsatte parametere for verdifall. Kredittspreaden uttrykker investorenes risikopåslag sammenlignet med risikofri rente. Kraftige økninger i risikopremien vil påvirke verdien på renteporteføljen negativt. Spreadrisikoen er beregnet med utgangspunkt i de ulike rentepapirenes ratingklasse, hvor tapspotensialet er differensiert mellom de ulike ratingklassene. Total eksponering mot kredittspread var 2.225 millioner kroner per 31.12.17 og fordelte seg slik:

Beløp i 1000 kr	
Corporate bonds	1 593 954
Covered bonds	571 038
Government bonds	60 200
Fair value	2 225 193

Øvrige markedsrisikoelementer omfatter renterisiko og konsentrasjonsrisiko. Renterisikoen utgjorde 8,7 millioner kroner. Selskapet hadde ikke konsentrasjonsrisiko ved utgangen av 2017.

Risikoprofil i investeringsporteføljen

Selskapets finansielle eiendeler er i hovedsak plassert i rentepapirer. Ved utgangen av 2017 var 86 prosent av selskapets finansielle eiendeler plassert i rentepapirer. 1,5 milliarder kroner (66 prosent) av renteporteføljen har forfall under ett år, hvilket indikerer høy likviditet i porteføljen. 1,4 milliarder kroner (64 prosent) av renteporteføljen har rating A eller bedre. Dette indikerer en lav kredittrisiko i porteføljen. Beregningene er basert på opplysninger som fremkommer av note 21 Opplysninger om risiko og sensitivitet i selskapets årsrapport.

I 2017 ble forvaltningsstrategien endret med økt innslag av eiendomsplasseringer og investering i ulike aksjefond. Denne økte eksponeringen er årsaken til økningen i markedsrisiko. Risiko knyttet til finansielle eiendeler reguleres av selskapets styrevedtatte investeringsstrategi. Tabellen under viser fordelingen av eksponeringen mot aksjefond og eiendomsplasseringer per 31.12.2017:

Aksjer		Eiendom	
<i>Beløp i 1000 kr</i>		<i>Beløp i 1000 kr</i>	
DNB Global Marked Valutasikret	93 680	DNB Scand. Prop. 4 KS	72 195
DNB Norge (IV)	35 012	DNB Scand. Prop. HM AS	1 199
Oppenheimer Developing Markets Equity SRI Fund	24 079	DNB Scand. Prop. HM IS	117 888
Total	152 771	Total	191 281

Fondene er i seg selv diversifiserte og siden investeringsstrategien består av flere typer fond, er total eksponering godt diversifisert. Ytterligere beskrivelse av selskapets fondsplasseringer fremgår av note 11 Aksjer og andeler i selskapets årsrapport.

Oppsummert har selskapet en investeringsportefølje som:

- Ikke har konsentrasjonsrisiko
- har høy likviditet og lav kredittrisiko i renteporteføljen
- har høy omsettelighet (likviditet) og god diversifisering i aksjefondene
- har noe lavere omsettelighet (likviditet), men god diversifisering i eiendomsfondene

Selskapet har tilstrekkelig eiendeler med god kredittverdighet, god likviditet og god diversifisering til å dekke selskapets SCR og MCR.

C.3 Motpartsrisiko

Motpartsrisiko omfatter risiko for at selskapets motparter ikke gjør opp forpliktelser ved forfall. I SCR utgjorde motpartsrisikoen 18,4 millioner kroner ved utgangen av 2017.

Selskapet er eksponert for motpartsrisiko gjennom reassuranseavtalene i tillegg til selskapets bankplasseringer og kundefordringer. Utestående krav mot reassurandører kan medføre en betydelig motpartsrisiko. Det er derfor fastsatt krav til spredning av programmet, samt krav til minimumsrating av reassurandørene som deltar.

Motpartsrisiko knyttet til investeringsporteføljen er inkludert i markedsrisikoen beskrevet over.

For kundefordringene innregnes en proratarisk andel som potensielt tap på forfalte fordringer. Fordring på kunder er fordringer på enkeltkunders forsikringspremie, og har derfor ingen rating.

C.4 Likviditetsrisiko

Likviditetsrisiko i et Forsikringselskap er i all hovedsak relatert til risikoen for at selskapet ikke kan møte erstatningsforpliktelsen overfor kunder og leverandører. Selskapet har fastsatt en investeringsinstruks som sikrer høy grad av likviditet; både krav til investment grade og kort durasjon sikrer en portefølje med høy likviditet. Likviditet i investeringsporteføljen er vurdert under punkt C.2 ovenfor.

C.5 Operasjonell risiko

Operasjonell risiko er risikoen for tap som skyldes svakheter eller feil ved prosesser og systemer, samt feil begått av ansatte eller som følge av eksterne hendelser. Styring av operasjonell risiko innebærer å identifisere, vurdere og håndtere risikoer, samt å sikre relevant og effektiv rapportering til aktuelle interessenter. Den operasjonelle risikoen håndteres i virksomhetsstyringssystemet.

Avdekket svik i skadeoppgjørene og kundeklager er indikatorer på operasjonell risiko som selskapet følger opp og måler. I 2017 ble følgende rapportert:

- **Svik:** 355 skadesaker ble vurdert som utredningssaker i 2017, med et potensielt erstatningsvolum på 103 millioner kroner. Sistnevnte utgjør i underkant av 5 prosent av premieinntektene. Utredningsarbeidet medførte sparte skadeutbetalinger på 37 millioner kroner i 2017.
- **Klagesaker:** Det ble behandlet 477 kundeklager i 2017. De fleste klagenes gjelder forhold knyttet til vilkårene i forsikringsavtalen. Omlag halvparten av klagenes relateres til reiseproduktene. I de fleste sakene 2017 opprettholdes vi standpunktet etter ny behandling. Prosentuelt utgjør antall klager en liten andel av selskapets skadesaker.

Organiseringen av selskapet sikrer at ansvarsforholdene er avklart og at det er tydelige rapporteringslinjer. Det er videre definert fullmaktsstrukturer for både ledere og medarbeidere innen viktige områder. For øvrig legger selskapet til grunn DNB-konsernets policyer i utformingen av rutiner og prosesser, herunder også konsernets standarder for styring av operasjonell risiko.

Risikoeksponeringen mot operasjonelle tap og hendelser beregnes i standardmodellen basert på selskapets premievolum og forsikrings-tekniske avsetninger. Solvenskapitalkravet beregnes sjablongmessig med 3 prosent av opptjent premie siste år. For 2017 utgjorde SCR for operasjonell risiko 64,6 millioner kroner.

C.6 Andre vesentlige opplysninger risikoer

DNB Forsikring anser at vesentlige opplysninger om selskapets risikoprofil er gitt i C.1-C.5.

C.7 Andre opplysninger

C.7.1 Risiko utenfor balansen, spesialforetak og verdipapirisering

DNB Forsikring har ikke vesentlig risiko utover balansen herunder har selskapet ikke spesialforetak for verdipapirisering.

C.7.2 Risikokonsentrasjon

Geografisk er selskapets primære risiko konsentrert til boligområder på det sentrale østlandsområdet med høy tetthet av villabebyggelse. Dette er basert på informasjon om adresser og forsikringssum fra produktene Hus, Innbo og Hytte.

Selskapets største risiko knyttet til et enkeltobjekt er en Hus med forsikringssum på i overkant av 40 millioner kroner. Det vises ellers til punkt C.1 ovenfor.

C.7.3 Risikoreducerende tiltak

Forsikringsrisiko

Selskapets primære risikoreducerende tiltak er at risikoeksponering mot større skadehendelser overføres til reassurandører gjennom reassuranseprosessen. Dette medfører en vesentlig reduksjon av den iboende risikoeksponeringen selskapet forplikter seg til gjennom salg av forsikringsdekninger til det norske privatmarkedet.

Reassuranseprogrammet sikrer en stabilitet i selskapets finansielle resultater og reduserer dermed virksomhetens kapitalbehov. Dette er et strategisk virkemiddel for å sikre at selskapets styre og ledelse kan oppnå finansielle målsettinger innenfor virksomhetens risikoappetitt.

Gjennom 2017 har reassuranseprogrammet bestått av flere Excess of loss (XL) kontrakter som overfører selskapets risiko ved store enkeltskadehendelser til reassurandører. Programmet sikrer at alle enkeltskader over 10 millioner kroner, og under en gitt maksgrense, vil dekkes av selskapets reassurandører, gitt at dette beløpet ikke overstiger avtalte forsikringssummer.

Disse avtalene beskytter altså selskapet mot store tap ved enkelthendelser som for eksempel brannskade i en enkelt bygning eller en storm som påvirker mange bygninger. Slike kontrakter gir imidlertid ikke beskyttelse mot økning i skadefrekvens, men en XL-avtale kan likevel dekke mange skader som hver for seg er små, men som til sammen overgår egenregningsnivået. Dette gjelder dersom skadene følger av den samme bakenforliggende årsak, for eksempel langvarige frostperioder.

XL-dekningen for eiendom dekker også selskapets andel av skader fra Naturskadepoolen. Naturskadepoolens samlede egenregningsnivå er på 1,5 milliarder kroner. Ved en nasjonal naturskadehendelse som overstiger 1,5 milliarder kroner tilfaller om lag 45 millioner kroner DNB Forsikring som erstatningsforpliktelse på bruttonivå. En slik forpliktelse vil i dette tilfellet være dekket gjennom selskapets eget reassuranseprogram med egenregning på 10 millioner kroner.

For eiendomsskader har selskapet i tillegg en aggregert XL-dekning som effektueres dersom summen av alle erstatningsutbetalinger mellom 2,5 og 10 millioner kroner overstiger 60 millioner kroner. I dette tilfellet står reassurandør ansvarlig for samlet erstatning for de neste 50 millioner kroner som påløper.

Videre er internkontrolltiltakene for håndtering av forsikringsrisiko beskrevet i B.3 og B.4.

Reserverisiko håndteres gjennom når overvåking av større skadehendelser samt ved bruk av anerkjente statistiske metoder og aktuarielle ekspertvurderinger.

Markedsrisiko

Styringen av investeringsporteføljen gjøres først og fremst gjennom de beskrankninger som styret vedtar for forvaltningen. Kapitalforvaltningsstrategien angir blant annet rammer for maksimal eksponering i de risikoutsatte aktivaklassene.

Utvikling i aktivaallokering, samt resultat- og markedsutvikling, følges opp i månedlige møter med selskapets kapitalforvalter.

Motpartsrisiko

Reassuranseprogrammet gjennomgås årlig og ved etablering av nye produkter. Det er krav til at reassurandørene skal ha en rating på minimum A-. Videre skal det være minst to risikotakere per program. Begge disse kravene er viktige tiltak for å sikre lav motpartsrisiko. Reassuransekontraktene er i all hovedsak plassert hos reassurandører i nord- og mellom-Europa. Det er gjort en impairment-vurdering av fordringene på reassurandørene, og det er ikke avdekket nedskrivningsbehov.

Reassuranseprogrammet for 2017 er relativt lik programmet for 2016.

Operasjonell risiko

Selskapets operasjonelle risiko håndteres i virksomhetsstyringssystemet. Det er etablert flere retningslinjer og prosesser som skal sette selskapets og selskapets ansatte i stand til å utføre sine oppgaver med begrenset risiko for at det oppstår operasjonelle hendelser som kan medføre tap eller negativt omdømme for selskapet.

Det gjennomføres minimum årlig risikovurderinger av virksomheten, i tillegg gjennomføres risikovurderinger ved etablering og endring av produkter og tjenester. Dette skal sikre høy kvalitet i selskapets portefølje av produkter og tjenester og dermed øke konkurransekraft og kundetilfredshet, styrke omdømmet og ivareta DNBs samfunnsansvar.

Operasjonelle hendelser registreres løpende i konsernets hendelsesdatabase. Dette gir et godt utgangspunkt for å etablere relevante risikoreducerende tiltak.

DNB Forsikring AS har etablert et utvalg som skal bidra til at behandling og vurdering av klager fra kundene blir ivaretatt best mulig, både for kunden og selskapet. En klage representerer verdifull kommunikasjon med kunden og vil være et nyttig bidrag i arbeidet med å sikre god kundebehandling, kvalitetsforbedring, endring og utvikling av selskapets produkter og rutiner.

Konsernets risikoavlastning inngår som et element i den operasjonelle risikostyringen. DNB kjøper forsikringer for å begrense de økonomiske konsekvensene av uønskede hendelser som skjer til tross for etablerte sikkerhetsrutiner og andre risikoreducerende tiltak.

Selskapet har videre fokus på å bidra til at alle medarbeidere er oppmerksomme i forhold til sikkerhetsrisikoen, både når det gjelder informasjonssikkerhet og fysisk sikkerhet. Det er etablert kontinuitets- og beredskapsplaner, samt ulike e-læringsmoduler innen dette feltet.

C.7.4 Sensitivitets- og scenarieanalyser

DNB Forsikring benytter Solvens II standardmodellen som den primære metoden for kvantifisering av virksomhetens risikoeksponering og solvensposisjon i en stressituasjon. I ORSA-prosessen er det konkludert med at modellen er tilfredsstillende gitt selskapets risikoprofil. Basert på standardmodellen, og selskapets finansielle plan, gjennomføres det ulike analyser for vesentlige risikoer og hendelser.

I selskapets ORSA-rapport ble det konkludert med at selskapet vil ha en tilfredsstillende solvensgrad med de vekst- og lønnsomhetsmål som ligger i selskapets finansielle plan for 2018-2020.

Videre ble det utarbeidet fem scenarier som er basert på hendelser som har skjedd i forsikringsbransjen de siste 10 årene. Scenarioene som ble benyttet omfattet følgende:

- Det inntreffer tre større naturskader (forsikringsrisiko)
- Selskapet får avviklingstap på skadereservene (forsikringsrisiko)
- Det inntreffer et samtidig fall i aksje- og eiendomsmarkedet kombinert med økte kredittspreader (markedsrisiko)
- Selskapet får driftsavbrudd i IT-systemet og det begås underslag (operasjonell risiko)
- Det inntreffer storskader som i 2010 (forsikringsrisiko)

Det ble konkludert med at scenarioene samlet ville medført et tap på 330 millioner kroner etter at reassuranseeffekter var hensyntatt, det vil si langt under kapitalkravet på 504 millioner kroner. Det henvises også til kapittel C.3.5 og E. 2.2.

D. Verdsetting for solvensformål

Solvens II-balansen tar utgangspunkt i IFRS-balansen, det korrigeres dog for ulike verdsettelsesprinsipper. Endringene i forhold til IFRS-balansen gjennomgås nedenfor.

D.1 Eiendeler

Samlede eiendeler i selskapet, verdivurdert etter henholdsvis IFRS- og Solvens II-kriterier, er gitt i følgende tabell:

Beløp i 1000 kr

Eiendeler	NGAAP	Reklassifisering for SII formål	Verdivurdering for SII formål	Solvens II
Immaterielle eiendeler	115 044	-	-115 044	-
Eiendeler ved skatt	-	-	-	-
Finansielle eiendeler	2 576 536	-	10 904	2 587 440
- Investeringer som holdes til forfall	362 726	-	10 904	373 630
- Aksjer og eiendeler	344 052	-344 052	-	-
- Investeringsfond	-	344 052	-	344 052
- Obligasjoner og andre verdip. Virkelig verdi	1 856 351	-	-	1 856 351
- Andre finansielle eiendeler	13 407	-	-	13 407
Gjenforsikringsandel av brutto forsikringsforpliktelser	8 687	-	-39 010	-30 323
- Gjenforsikringsandel av brutto premieavsetning	-2 371	2 371	-38 978	-38 978
- Gjenforsikringsandel av brutto erstatningsavsetning	11 058	-2 371	-32	8 655
Fordringer	701 720	-662 081	-	39 639
- Fordringer - forsikringstakere	672 388	-662 081	-	10 308
- Forfalte fordringer	10 308	-	-	10 308
- Ikke forfalte fordringer	677 232	-677 232	-	-
- Forskuddsbetalte fordringer	-15 151	15 151	-	-
- Fordringer - gjenforsikring	24 962	-	-	24 962
- Andre fordringer	4 369	-0	-	4 369
Øvrige eiendelsposter	56 688	-	-	56 688
Sum eiendeler	3 458 673	-662 081	-143 150	2 653 443

Immaterielle eiendeler

Selskapets immaterielle eiendeler omfatter balanseførte utviklingskostnader til nytt forsikringssystem. I regnskapsbalansen er denne verdivurdert til 115,0 millioner kroner ved utgangen av 2017. I henhold til Solvens II-prinsippene skal immaterielle eiendeler bare balanseføres dersom eiendelen kan omsettes separat, og det eksisterer tilgjengelige priser for eiendelene. Denne bestemmelsen er vurdert dithen at kriteriet for balanseføring i Solvens II-balansen ikke er innfridd. Balanseverdien i Solvens II er derfor null.

Finansielle eiendeler

Selskapets finansielle eiendeler er plassert som vist i tabellen under:

Beløp i 1000 kr	NGAAP verdi	Solvens II verdi
<i>Investeringsobjekt</i>		
Aksjefond	152 771	152 771
Eiendomsfond	191 281	191 281
Selskapsobligasjoner	2 215 926	2 226 830
Statsobligasjoner	16 558	16 558
Sum	2 576 536	2 587 440

Forskjellene i verddivurderingen mellom regnskapsbalanse og Solvens II balanse for finansielle eiendeler utgjør 11 millioner kroner. Forskjellen er knyttet til urealisert gevinst for holde-til-forfall-obligasjoner som er verddivurdert til amortisert kost i den finansielle balansen. I Solvens II-balansen er porteføljen vurdert til virkelig verdi.

Verdsettelse av finansielle eiendeler fremgår av note 1 Regnskapsprinsipper og note 10 Finansielle eiendeler og forpliktelser i årsrapporten. Notene beskriver blant annet verdsettelsesprinsippene for eiendeler som handles i aktive og inaktive markeder.

Fordringer forsikringstakere

Selskapets samlede fordringer pr. 31.12.2017 i regnskapsbalansen utgjorde 701,7 millioner kroner. I Solvens II-balansen reduseres fordringene til 39,6 millioner kroner.

I henhold til Solvens II-prinsippene blir fordringer som er ennå ikke er fakturamessig forfalt (662,1 millioner kroner) regnet som fremtidig kontantstrøm knyttet til premieinnbetaling. Denne kontantstrømmen blir således inkludert i beregningen for premieavsetning i Solvens II balansen og dermed ikke ansett som en kundefordring i sistnevnte. Krav som er fakturamessig forfalt, 10,3 millioner kroner, er klassifisert som kundefordringer også etter Solvens II-prinsippene.

Fordringer gjenforsikring og Andre fordringer

Det er ingen forskjell i verddivurdering for Fordringer gjenforsikring og Andre fordringer i IFRS- og Solvens II balansen. Fordringer gjenforsikring beløper seg til 25,0 millioner kroner, men andre fordringer utgjør 4,4 millioner kroner.

D.2 Forsikringstekniske avsetninger

Selskapets samlede forpliktelser pr. 31.12.2017 kan oppsummeres på følgende måte:

<i>Beløp i 1000 kr</i>				
Forpliktelser	NGAAP	Reklassifisering for SII formål	Verdivurdering for SII formål	Solvens II
Risikomargin	-	-	67 142	67 142
Avsetning for ikke opptjent bruttopremie	900 299	-677 232	-124 950	98 117
- Løpende forretning	900 299	-677 232	-84 989	138 078
- Fremtidig forretning	-	-	-39 961	-39 961
Brutto erstatningsavsetning	1 090 697	-	-280	1 090 417
Øvrige forpliktelser	542 313	15 151	-	557 464
- Pensjonsforpliktelser	16 090	-	-	16 090
- Forpliktelser i forbindelse med direkte forretning	50 222	15 151	-	65 373
- Forpliktelser i forbindelse med gjenforsikring	1 819	-	-	1 819
- Andre forpliktelser	224 182	-	-	224 182
- Ansvarlig lån	250 000	-	-	250 000
Garantiavsetningen	-	-	93 534	93 534
Forpliktelser ved skatt	98 385	-	-21 265	77 119
Sum forpliktelser	2 631 694	-662 081	14 181	1 983 794

Forsikringstekniske avsetninger i regnskapet følger av forsikringsvirksomhetsloven med tilhørende forskrifter. Dette innebærer at verdien av de forsikringstekniske avsetningene i regnskapet følger prinsippet til IFRS mens i Solvens II settes verdiene lik beste estimat. Dette innebærer en særlig endret verdsettelse av premieavsetningen. Under Solvens II er Sikkerhetsavsetningen fjernet og erstattet av «Risk Margin» som også inngår som en del av avsetningskomponentene. Risk Margin er beregnet til 67 millioner kroner.

Nedenfor vises forsikringstekniske avsetninger per produkt ved utgangen av 2017, samt sammenligningstall for 2016:

	Forsikring mot inntektstap	Motovogn-forsikring Trafikk	Motovogn-forsikring Øvrige	Sjø og transport	Forsikring mot brann og annen skade på eiendom	Ansvars-forsikring	Assistanse-forsikring	Forsikring mot diverse økonomiske tap	Total
Brutto 31.12.2017									
Brutto beste estimat premieavsetning	-1 264	-9 637	29 368	-9	65 784	-131	2 938	11 068	98 117
Brutto beste estimat erstatningsavsetning	150 767	304 651	86 562	48	420 675	3 219	112 790	11 705	1 090 417
Risk margin	8 237	16 306	6 468	2	28 396	82	6 397	1 254	67 142
Brutto forsikringstekniske avsetninger	157 740	311 321	122 398	41	514 855	3 170	122 125	24 027	1 255 676

	Forsikring mot inntektstap	Motovogn-forsikring Trafikk	Motorvogn-forsikring Øvrige	Sjø og transport	Forsikring mot brann og annen skade på eiendom	Ansvars-forsikring	Assistanse-forsikring	Forsikring mot diverse økonomiske tap	Total
Brutto 31.12.2016									
Brutto beste estimat premieavsetning	-846	-26 874	84 414	-8	104 847	64	16 442	10 312	188 351
Brutto beste estimat erstatningsavsetning	128 267	270 838	70 518	-	402 787	3 705	96 881	11 828	984 825
Risk margin	6 333	16 575	8 076	0	42 720	66	8 639	1 232	83 641
Brutto forsikringstekniske avsetninger	133 754	260 539	163 007	-8	550 355	3 836	121 962	23 372	1 256 817

Avsetningene er totalt sett på nivå med 2016. 41 % av totale avsetninger tilhører produktgruppen brann/kombinert (Forsikring mot brann og annen skade på eiendom).

Premieavsetning

For premieavsetningen i regnskapet legges uopptjent premie fremdeles til grunn, og avsetningen er relatert til de uopptjente delene av den forfalte premien. Per 31.12.2017 var premieavsetningen 900,3 millioner kroner.

Under Solvens II er premieavsetningen basert på en kontantstrømbetraktning på nåverdien av fremtidige utbetalinger fratrukket innbetalinger der kontrakten faller innenfor «kontraktens grense» på et gitt betraktningstidspunkt. Det tas hensyn til alle fremtidige kostnads-enderinger samt at det er en viss sannsynlighet for at kontrakten ikke fornyes. Premieavsetningen gir dermed et uttrykk for forventet fremtidig overskudd/underskudd på kontraktene som omfattes av beregningene.

I solvens II er brutto premieavsetningen vurdert til 98,1 millioner kroner. Den største forskjellen mellom IFRS og Solvens II er knyttet til reklassifiseringen av kundefordringer. Fordringer som ennå ikke er forfalt, betraktes som en fremtidig kontantstrøm knyttet til premieinnbetaling. Denne kontantstrømmen blir således inkludert i beregningen for premieavsetning i Solvens II balansen og reduserer premieavsetningen med 677 millioner kroner. I Solvens II skal det også gjøres en vurdering av lønnsomheten, som innebærer at det gjøres en vurdering av Combined Ratio (CR) knyttet til hver bransje. For bransjer hvor CR vurderes til større enn 100 prosent, styrkes premieavsetningen. Totalt resulterer lønnsomhetsvurderingene en gevinst på både løpende og fremtidig forretning, som reduserer premieavsetningen med henholdsvis 90 millioner kroner og 40 millioner kroner.

Premieavsetningen per 31.12.2017 er omtrent halvert fra 31.12.2016. Dette skyldes økt andel kundefordringer og en endring i kostnadsberegningsmodellen.

Premieavsetningen under solvens II er basert på fremtidige kontantstrømmer og forutsetninger om fremtidig lønnsomhet. Dette er forutsetninger som er forbundet med høy grad av usikkerhet. For å sikre konsistens fra periode til periode, har selskapet valgt å basere fremtidig lønnsomhet på historiske tall. I tillegg er det en metodemessig usikkerhet, noe endringen i 2017 viste.

Erstatningsavsetning

Erstatningsavsetningen skal dekke forventede fremtidige erstatningsutbetalinger for skadetilfeller som på balansetidspunktet er inntruffet, men ikke ferdig oppgjort. Dette inkluderer både meldte skader og skader som er inntruffet, men ennå ikke meldt. Avsetningene knyttet til kjente skader er individuelt vurdert av Skadeservice, mens avsetningen for ikke meldte skader er basert på erfaringstall der det beregnes omfanget av etteranmeldte skader basert på statistiske modeller. I tillegg inkluderes en avsetning for fremtidige skadebehandling knyttet til avsetningene. Modellenes treffsikkerhet måles ved å beregne avvik mellom tidligere etteranmeldte skader som er estimert av modellen.

I Solvens II regelverket skal de forsikringstekniske avsetninger være et såkalt best estimate. Dette innebærer en definisjon som følger: Best estimate = Best estimate (metode eks Chain Ladder) + Ekspertvurdering
Erstatningsavsetningene diskonteres basert på rentekurve gitt av EIOPA.

Metoder for beregning av erstatningsavsetning

Reserveringsverktøyet ResQ fra Towers Watson benyttes i arbeidet med å modellere, dokumentere og beregne erstatningsavsetninger, betalingsprofiler og usikkerhet i estimatene. Dette er et verktøy som innehar alle anerkjente aktuar metoder innen reservering, inklusiv anslaget på usikkerhet, backtesting av modeller og durasjon/betalingsmønster. Verktøyet sikrer dokumentasjonskravene i Solvens II, personuavhengighet og fleksibilitet.

Den vanligste metoden for å fastsette avsetning for ikke meldte skader er Chain Ladder metoden (CHL). Chain Ladder egner seg best for porteføljer som har en relativt stabil utvikling og relativ kort avviklingstid. Metoden er den mest anvendte aktuar metoden til beregning av avsetninger på bakgrunn av et avløpstriangel. Den tar utgangspunkt i observerte utbetalinger eller observerte utbetalinger og saksavsetninger, hvor den historiske utvikling antas å være representativ for den fremtidige utvikling. Beregningene gjennomføres på homogene risikogrupper. I tillegg modelleres Motor basert på Motor Trafikk (ansvar) og Motor Øvrige (kasko) separat.

Bornhuetter-Ferguson (BHF) metoden anvendes ofte på produkter med lange betalings- eller skadebehandlingsforløp for de seneste skadeårganger og der hvor observerte data fremdeles er begrenset. Metoden legger mindre vekt på de observerte data for de seneste årgangene, men bruker i stedet et forventet nivå for hvor stor avsetningen skal være. Metoden kan være god på de seneste årganger på langhalet forretning. I BHF estimatene tas det utgangspunkt i den opptjente premie og en estimert skadeprosent.

Usikkerhet i beregningene

Det finnes årsaker til at historisk utvikling ikke er representativ for fremtidig utvikling, og dette hensyntas i modellforutsetningene. Eksempel på slike årsaker kan være endring i vilkår og dekningsomfang, endringer i lovgivning, endringer i porteføljesammensetning og endring i oppgjørspraksis. Metoden kan være meget ustabil på de seneste årganger, og spesielt på forretning med lang avviklingstid. Den er lite egnet for nye produkter og produkter med kort historikk.

I enkelte tilfeller vurderes et såkalt «ekspertvurderingstillegg» i tillegg til avsetningene som for eksempel CHL metoden gir. Dette er særlig i de tilfeller der vi anser at våre data ikke har tilstrekkelig lang utbetalingsprofil og der for eksempel BFH metoden ikke vurderes som tilstrekkelig god. I mange tilfeller legges også særskilte avsetninger inn i ekspertvurderinger. Dette kan for eksempel være saker som er feil registrert eller betydelig over- eller undervurdert.

D.3 Andre forpliktelser

Det er ingen forskjell i verddivurdering for øvrige forpliktelser i IFRS- og Solvens II balansen. Som det fremgår av tabellen i D.2 utgjør forskuddsbetalte fordringer på 15,2 millioner kroner reklassifiseres fra Kundefordringer til forpliktelser i forbindelse med direkte forsikring slik at Solvens II balansen får en verdi på 557,5 millioner kroner.

Garantiavsetningen

Garantiavsetningen flyttes fra Annen opptjent egenkapital i IFRS og vurderes som forpliktelse i Solvens II balansen. Pr 31.12.17 er garantiavsetningen verddivurdert til 93,5 millioner kroner.

Forpliktelser ved skatt

Netto verddivurderingsforskjeller mellom eiendeler og forpliktelser, før flytting av garantiavsetningen fra egenkapitalen, beløper seg til 85,1 millioner kroner før skatt. Det beregnes utsatt skatt av denne forskjellen på 21,3 millioner kroner. Den utsatte skatten reduserer Forpliktelse ved skatt i den finansielle balansen slik at denne balanseposten beløper seg til 77,1 millioner kroner i Solvens II balansen.

D.4 Andre opplysninger

DNB Forsikring anser at vesentlige opplysninger om verdsetting av eiendeler og forpliktelser for solvensformål er beskrevet over i D.1-D.3.

E. Kapitalstyring

DNB Forsikrings kapitalstyring tar utgangspunkt i at selskapet er et datterselskap i DNB ASA. Kapitlet omfatter utvikling i, og forvaltning av, selskapets Solvenskapital samt selskapets kapitalkrav, MCR og SCR.

E.1 Ansvarlig kapital

I det følgende beskrives DNB Forsikring overordnede formål og prinsipper for kapitalstyring samt den faktiske utviklingen i selskapets solvenskapital.

E.1.1 Formål og retningslinjer

DNB ASA skal ha en størrelse på egenkapitalen som medfører en effektiv og optimal egenkapitalbruk i forhold til virksomhetens omfang og risikoprofil. Konsernet skal ha en betydelig likviditetsreserve slik at holdingselskapet kan være en sterk eier for de operative datterselskapene. Dette sikres over tid ved at overskudd i virksomheten kanaliseres til holdingselskapet ved utbyttebetalinger og konsernbidrag. Kapitaliseringen av datterselskaper vil reflektere at egenkapitalressursene skal holdes så høyt i konsernstrukturen som mulig. Dette medfører at DNB Forsikring vil kunne ha en svakere kapitalposisjon enn det som ville være tilfellet for et uavhengig selskap.

Kapitalstrategien til DNB Forsikring impliserer at selskapet opprettholder en kapitalbuffer utover SCR, med sikte på å tilfredsstille kapitalkravet med høy sannsynlighet til enhver tid. Basert på ORSA-prosessen er kapitalbufferen fastsatt til 35 prosent utover SCR. Det vil si at DNB Forsikring minimum skal ha en tellende solvenskapital på 135 prosent av SCR. I tillegg avsettes kapital til planlagte investeringer eller forventede økninger i risikoeksponering kommende året.

DNB Forsikring benytter ikke *supplerende kapital*. Alle videre beskrivelser omhandler således *basiskapital*.

E.1.2 Utvikling i ansvarlig kapital

Selskapets solvenskapital var 919,6 millioner kroner ved utgangen av 2017 og er således økt med om lag 120 millioner kroner fra 2016:

Beløp i 1000 kr

31/12/2016	Tier 1	Tier 2	Tier 3	Totalt Own Funds
Aksjekapital	265 000	-	-	265 000
Overkursfond	292	-	-	292
Avstemmingsreserve	281 269	-	-	281 269
Ansvarlig lån	-	250 000	-	250 000
Utsatt skattefordel	-	-	2 918	2 918
Totalt pr. kapitalgruppe	546 561	250 000	2 918	799 479

31/12/2016	Tier 1	Tier 2	Tier 3	Totalt Own Funds
Aksjekapital	265 000	-	-	265 000
Overkursfond	292	-	-	292
Avstemmingsreserve	404 357	-	-	404 357
Ansvarlig lån	-	250 000	-	250 000
Utsatt skattefordel	-	-	-	-
Totalt pr. kapitalgruppe	669 649	250 000	-	919 649

Selskapets ansvarlige lån tilfredsstiller kravene i Finansforetaksloven 14-9 og kvalifiserer som basiskapital i kapitalgruppe 2. Lånet er rangert foran låntakers aksjekapital og annen kapital i gruppe 1. Lånet kan på initiativ fra DNB Forsikring AS tidligst innfris fem år etter opptrekk av lånebeløpet.

Differanse mellom IFRS og Solvens II-kapital

Per 31.12.2017 var selskapets IFRS-kapital på 827,0 millioner kroner mens Solvens II-kapitalen var 919,6 millioner kroner. Sistnevnte inkluderer imidlertid ansvarlig lånekapital på 250 millioner kroner. Øvrige forskjeller, som fremstilt under, er beskrevet i D.1-D.3. Tabellen nedenfor viser overgangen fra egenkapital i IFRS til Solvenskapital i Solvens II, samt endringen fra 31.12.16:

Beløp i 1000 kr

	31.12.2017	31.12.2016	Endring
Egenkapital IFRS	826 979	704 072	122 907
Immaterielle eiendeler	-115 044	-67 200	-47 844
Merverdi hold til forfall	10 904	13 000	-2 096
Netto forsikringstekniske avsetninger	86 220	50 700	35 520
Risk margin	-67 142	-83 600	16 458
25% utsatt skatt av forskjeller ovenfor	21 265	21 800	-535
Garantiavsetning - flytting mellom Egenkapital og forpliktelse	-93 534	-89 300	-4 234
Ansvarlig lånekapital	250 000	250 000	-
Solvenskapital Solvens II	919 649	799 479	120 184

- Egenkapital IFRS er økt som følge av at overskuddet i 2017 var større enn avgitt konsernbidrag.
- Fradraget for immaterielle eiendeler er økt grunnet økte aktiverte systeminvesteringer i 2017.
- Forskjellen i forsikringstekniske avsetninger er økt i hovedsak grunnet prinsippendring for beregning av premieavsetning.

E.1.3 Fratrukk fra ansvarlig kapital

DNB Forsikring har ikke kapitalelementer som kommer til fratrukk fra ansvarlig kapital.

E.2 Solvenskapitalkrav og minstekapitalkrav

E.2.1 Beregningstekniske forhold

I 2017 har DNB Forsikring benyttet standardmodellen for beregning av solvenskapitalkravet (SCR) og minimumskapitalkravet (MCR).

For beregningen av SCR benytter foretaket verken foretaksspesifikke parametere, overgangsregler eller den durasjonsbaserte undermodulen for aksjerisiko. Selskapet benytter likevel forenklinger ved følgende beregninger:

Artikkel	Risikoområde	SCR-modul
104	Kredittmarginrisiko knyttet til obligasjoner og lån	Markedsrisiko - Spreadrisiko
107	Risikoreduserende virkning av gjenforsikringsavtaler eller verdipapirisering	Motpartsrisiko - Type 1
109	Poolordninger	Motpartsrisiko - Type 1
110	Gruppering av enkelteksponeringer	Motpartsrisiko - Type 1
111	Risikoreduserende virkning	Motpartsrisiko - Type 1

For beregningene har selskapet benyttet følgende datagrunnlag for de relevante bransjene:

<i>Beløp i 1000 kr</i>	Avsetninger	Premieinntekt
Forsikring mot inntektstap	149 539	220 015
Motorvognforsikring - Trafikk	296 011	326 231
Motorvognforsikring - Øvrige	117 410	499 367
Forsikring mot brann og annen skade på eiendom	515 480	757 317
Ansvarsforsikring	1 480	1 119
Assistanseforsikring	116 126	368 962
Forsikring mot diverse økonomiske tap	22 772	40 066
Sjø og transport	39	33
Sum	1 218 858	2 213 109

- Avsetninger omfatter premieavsetning og erstatningsavsetning etter solvens II-regelverket. Størrelsene er netto, det vil si etter reassuranse.
- Premieinntekt er forventet premieinntekt for egen regning neste 12 måneder.

E.2.2 Status og utvikling i Solvensmargin

Pr. 31.12.2017 var DNB Forsikrings solvenskapital og kapitalkrav som følger:

<i>Beløp i 1000 kr</i>	SCR 31.12.17	SCR 31.12.16	MCR 31.12.17	MCR 31.12.16
Egenkapital NGAAP	826 979	704 072	826 979	704 072
Forskjeller mellom NGAAP og Solvens II	(157 330)	(154 593)	(157 330)	(154 593)
Ansvarlig lån (Tier 2)	250 000	250 000	250 000	250 000
Ikke tellende Tier 2 og Tier 3-kapital	-	(27 323)	(204 679)	(212 311)
Solvenskapital	919 649	772 156	714 970	587 168
Kapitalkrav	503 571	451 189	226 607	203 035
Solvensmargin	183%	171%	316%	289%
Overdekning	416 077	320 967	488 363	384 133

Økningen i MCR er en følge av økningen i SCR ved at førstnevnte maksimalt utgjør 45 prosent av sistnevnte. Utviklingen i risikomodulene i standardmodellen (SCR) er gitt i følgende tabell:

Beløp i 1000 kr	31/12/17	31/12/16	Endring
Skadeforsikringsrisiko	522 665	490 621	32 044
Helseforsikringsrisiko	107 433	101 691	5 742
Markedsrisiko	152 201	66 586	85 615
Motpartsrisiko	18 430	24 513	(6 083)
Operasjonell risiko	64 633	63 169	1 464
Diversifiseringseffekter	(193 932)	(144 995)	(48 937)
Utsatt skatteeffekt	(167 857)	(150 396)	(17 461)
Samlet tapspotensial (SCR)	503 571	451 189	52 382

SCR økte med 52,4 millioner kroner gjennom 2017. Dette er primært en følge av at DNB Forsikring igjennom 2017 økte eksponering mot aksjemarkedet og eiendomsmarkedet. Som en følge av dette steg markedsrisikoen med 85,6 millioner kroner. Det har også vært økning av forsikringsrisiko på 32,0 millioner kroner og helseforsikringsrisiko på 5,7 millioner kroner, begge deler som følge av vekst. Diversifisering i mellom risikotypene og effekten av skatt reduserer endringen av SCR.

DNB Forsikring er godt kapitalisert pr. 31.12.2017 med en solvensmargin på 183 prosent. Selskapets egenkapital etter Solvens II-regelverket var på 919,6 millioner kroner. SCR var 503,6 millioner kroner slik at selskapet hadde en overdekning på 416,1 millioner kroner. Til dekning av MCR kan maksimalt 20 prosent av kapitalen bestå av kapitalgruppe 2, mens kapitalgruppe 3 ikke kan benyttes til dekning av dette kravet. Dette medfører at 204,7 millioner kroner ikke er tellende for dekning av MCR. Tellende kapital til dekning av MCR var på 715,0 millioner kroner den 31.12.2017, mens minimumskapitalkravet var 226,6 millioner kroner.

Samlet sett vurderes DNB Forsikrings kapitalposisjon til å være solid ved utgangen av 2017.

E.5 Underoppfyllelse av MCR og/eller SCR

Selskapet har tilfredsstilt kapitalkravene under det gjeldende solvensregelverket (MCR og SCR) ved hvert rapporteringstidspunkt.

Vedlegg

KVANTITATIVE RAPPORTERINGSSKJEMA

- S.02.01 – Balance Sheet
- S.05.01 – Premiums, claims and expenses by line of business
- S.17.01 – Non-Life Technical Provisions
- S.19.01 – Insurance Claims Information
- S.23.01 – Own Funds
- S.25.01 – Solvency Capital Requirement - Only SF
- S.28.01 – Minimum Capital Requirement - Both life and non-life insurance activity

Vedlegg

Kvantitative rapporteringsskjema

S.02.01.02.01 BALANCE SHEET

		Solvency II value			Solvency II value
		C0010			
Assets			Liabilities		
Goodwill	R0010		Technical provisions – non-life	R0510	1 255 676 434
Deferred acquisition costs	R0020		Technical provisions – non-life (excluding health)	R0520	1 097 936 654
Intangible assets	R0030		Technical provisions calculated as a whole	R0530	
Deferred tax assets	R0040	-	Best Estimate	R0540	1 039 032 517
Pension benefit surplus	R0050		Risk margin	R0550	58 904 137
Property, plant & equipment held for own use	R0060		Technical provisions - health (similar to non-life)	R0560	157 739 780
Investments (other than assets held for index-linked and unit-linked contracts)	R0070	2 587 439 777	Technical provisions calculated as a whole	R0570	
Property (other than for own use)	R0080		Best Estimate	R0580	149 502 316
Holdings in related undertakings, including participations	R0090		Risk margin	R0590	8 237 464
Equities	R0100		Technical provisions - life (excluding index-linked and unit-linked)	R0600	
Equities - listed	R0110		Technical provisions - health (similar to life)	R0610	
Equities - unlisted	R0120		Technical provisions calculated as a whole	R0620	
Bonds	R0130	373 630 038	Best Estimate	R0630	
Government Bonds	R0140	16 557 786	Risk margin	R0640	
Corporate Bonds	R0150	357 072 252	Technical provisions – life (excluding health and index-linked and unit-linked)	R0650	
Structured notes	R0160	-	Technical provisions calculated as a whole	R0660	
Collateralised securities	R0170	-	Best Estimate	R0670	
Collective Investments Undertakings	R0180	2 200 402 684	Risk margin	R0680	
Derivatives	R0190		Technical provisions – index-linked and unit-linked	R0690	
Deposits other than cash equivalents	R0200		Technical provisions calculated as a whole	R0700	
Other investments	R0210	13 407 055	Best Estimate	R0710	
Assets held for index-linked and unit-linked contracts	R0220		Risk margin	R0720	
Loans and mortgages	R0230		Other technical provisions	R0730	
Loans on policies	R0240		Contingent liabilities	R0740	
Loans and mortgages to individuals	R0250		Provisions other than technical provisions	R0750	
Other loans and mortgages	R0260		Pension benefit obligations	R0760	16 090 133
Reinsurance recoverables from:	R0270	-30 323 363	Deposits from reinsurers	R0770	
Non-life and health similar to non-life	R0280	-30 323 363	Deferred tax liabilities	R0780	77 119 338
Non-life excluding health	R0290	-30 323 363	Derivatives	R0790	
Health similar to non-life	R0300		Debts owed to credit institutions	R0800	
Life and health similar to life, excluding health and index-linked and unit-linked	R0310	-	Financial liabilities other than debts owed to credit institutions	R0810	
Health similar to life	R0320		Insurance & intermediaries payables	R0820	65 373 062
Life excluding health and index-linked and unit-linked	R0330		Reinsurance payables	R0830	1 819 050
Life index-linked and unit-linked	R0340		Payables (trade, not insurance)	R0840	224 182 069
Deposits to cedants	R0350		Subordinated liabilities	R0850	250 000 000
Insurance and intermediaries receivables	R0360	14 677 130	Subordinated liabilities not in Basic Own Funds	R0860	
Reinsurance receivables	R0370	24 961 904	Subordinated liabilities in Basic Own Funds	R0870	250 000 000
Receivables (trade, not insurance)	R0380		Any other liabilities, not elsewhere shown	R0880	93 534 105
Own shares (held directly)	R0390		Total liabilities	R0900	1 983 794 192
Amounts due in respect of own fund items or initial fund called up but not yet paid in	R0400		Excess of assets over liabilities	R1000	669 648 801
Cash and cash equivalents	R0410	56 687 544			
Any other assets, not elsewhere shown	R0420				
Total assets	R0500	2 653 442 992			

Vedlegg

Kvantitative rapporteringsskjema

S.05.01 PART ONE

Non-Life (direct business/accepted proportional reinsurance and accepted non-proportional reinsurance)								
Line of Business for: non-life insurance and reinsurance obligations (direct business and accepted proportional reinsurance)								
		Medical expense insurance	Income protection insurance	Workers' compensation insurance	Motor vehicle liability insurance	Other motor insurance	Marine, aviation and transport insurance	
		C0010	C0020	C0030	C0040	C0050	C0060	
Premiums written								→
Gross - Direct Business	R0110		220 991 187		327 710 314	501 175 238	33 228	→
Gross - Proportional reinsurance accepted	R0120							→
Gross - Non-proportional reinsurance accepted	R0130							→
Reinsurers' share	R0140		976 364		1 289 258	1 998 748	-	→
Net	R0200		220 014 823	-	326 421 055	499 176 490	33 228	→
Premiums earned								→
Gross - Direct Business	R0210		217 251 583		322 366 993	488 693 170	45 045	→
Gross - Proportional reinsurance accepted	R0220							→
Gross - Non-proportional reinsurance accepted	R0230							→
Reinsurers' share	R0240		976 364		1 289 258	1 958 248	-	→
Net	R0300		216 275 220	-	321 077 735	486 734 922	45 045	→
Claims incurred								→
Gross - Direct Business	R0310		76 266 654		248 521 028	349 852 310	3 183	→
Gross - Proportional reinsurance accepted	R0320							→
Gross - Non-proportional reinsurance accepted	R0330							→
Reinsurers' share	R0340		-		-	111 355	-	→
Net	R0400		76 266 654	-	248 521 028	349 740 955	3 183	→
Changes in other technical provisions								→
Gross - Direct Business	R0410							→
Gross - Proportional reinsurance accepted	R0420							→
Gross - Non-proportional reinsurance accepted	R0430							→
Reinsurers' share	R0440							→
Net	R0500							→
Expenses incurred	R0550		78 317 355		61 754 227	85 187 159	5 204	→
Other expenses	R1200							→
Total expenses	R1300							→

Vedlegg

Kvantitative rapporteringsskjema

S.05.01 PART TWO

Non-Life (direct business/accepted proportional reinsurance and accepted non-proportional reinsurance)								
								→
	Line of Business for: non-life insurance and reinsurance obligations (direct business and accepted proportional reinsurance)							→
	Fire and other damage to property insurance	General liability insurance	Credit and suretyship insurance	Legal expenses insurance	Assistance	Miscellaneous financial loss		
	C0070	C0080	C0090	C0100	C0110	C0120	→	
Premiums written							→	
Gross - Direct Business	783 162 588	1 123 245			371 209 148	40 065 585	→	
Gross - Proportional reinsurance accepted							→	
Gross - Non-proportional reinsurance accepted							→	
Reinsurers' share	25 845 808	4 709			2 246 768	-	→	
Net	757 316 780	1 118 536	-	-	368 962 380	40 065 585	→	
Premiums earned							→	
Gross - Direct Business	760 540 245	1 177 361			364 837 652	37 026 427	→	
Gross - Proportional reinsurance accepted							→	
Gross - Non-proportional reinsurance accepted							→	
Reinsurers' share	24 364 117	4 709			2 247 310	-	→	
Net	736 176 128	1 172 652	-	-	362 590 342	37 026 427	→	
Claims incurred							→	
Gross - Direct Business	542 469 825	-332 047			255 727 288	41 648 869	→	
Gross - Proportional reinsurance accepted							→	
Gross - Non-proportional reinsurance accepted							→	
Reinsurers' share	15 765 281	177 271			2 280	-	→	
Net	526 704 544	-509 318	-	-	255 725 009	41 648 869	→	
Changes in other technical provisions							→	
Gross - Direct Business							→	
Gross - Proportional reinsurance accepted							→	
Gross - Non-proportional reinsurance accepted							→	
Reinsurers' share							→	
Net							→	
Expenses incurred	135 946 146	195 667			54 210 620	6 969 313	→	
Other expenses							→	
Total expenses							→	

Vedlegg

Kvantitative rapporteringsskjema

S.05.01 PART THREE

Non-Life (direct business/accepted proportional reinsurance and accepted non-proportional reinsurance)

	Line of Business for: accepted non-proportional reinsurance				Total
	Health	Casualty	Marine, aviation, transport	Property	
	C0130	C0140	C0150	C0160	
					C0200
Premiums written					
Gross - Direct Business					2 245 470 533
Gross - Proportional reinsurance accepted					
Gross - Non-proportional reinsurance accepted					
Reinsurers' share					32 361 655
Net	-	-	-	-	2 213 108 878
Premiums earned					
Gross - Direct Business					2 191 938 477
Gross - Proportional reinsurance accepted					
Gross - Non-proportional reinsurance accepted					
Reinsurers' share					30 840 006
Net	-	-	-	-	2 161 098 471
Claims incurred					
Gross - Direct Business					1 514 157 110
Gross - Proportional reinsurance accepted					
Gross - Non-proportional reinsurance accepted					
Reinsurers' share					16 056 186
Net	-	-	-	-	1 498 100 924
Changes in other technical provisions					
Gross - Direct Business					
Gross - Proportional reinsurance accepted					
Gross - Non-proportional reinsurance accepted					
Reinsurers' share					
Net					
Expenses incurred					422 585 692
Other expenses					35 215 412
Total expenses					457 801 104

Vedlegg

Kvantitative rapporteringsskjema

S.17.01 NON-LIFE TECHNICAL PROVISIONS PART ONE

		Direct business and accepted proportional reinsurance						
		Medical expense insurance	Income protection insurance	Workers' compensation insurance	Motor vehicle liability insurance	Other motor insurance	Marine, aviation and transport insurance	→
		C0020	C0030	C0040	C0050	C0060	C0070	→
Technical provisions calculated as a whole	R0010							→
Total Recoverables from reinsurance/SPV and Finite Re after the adjustment for expected losses due to counterparty default associated to TP calculated as a whole	R0050							→
Technical provisions calculated as a sum of BE and RM								→
Best estimate								→
Premium provisions								→
Gross	R0060		-1 264 204		-9 636 562	29 368 139	-8 935	→
Total recoverable from reinsurance/SPV and Finite Re after the adjustment for expected losses due to counterparty default	R0140		-36 877		-996 637	-1 510 855	-	→
Net Best Estimate of Premium Provisions	R0150		-1 227 327		-8 639 925	30 878 994	-8 935	→
Claims provisions								→
Gross	R0160		150 766 521		304 651 378	86 562 335	47 978	→
Total recoverable from reinsurance/SPV and Finite Re after the adjustment for expected losses due to counterparty default	R0240		-		-	31 541	-	→
Net Best Estimate of Claims Provisions	R0250		150 766 521		304 651 378	86 530 794	47 978	→
Total Best estimate - gross	R0260		149 502 316		295 014 816	115 930 474	39 043	→
Total Best estimate - net	R0270		149 539 193		296 011 453	117 409 788	39 043	→
Risk margin	R0280		8 237 464		16 305 985	6 467 595	2 151	→
Amount of the transitional on Technical Provisions								→
Technical Provisions calculated as a whole	R0290							→
Best estimate	R0300							→
Risk margin	R0310							→
Technical provisions - total								→
Technical provisions - total	R0320		157 739 780		311 320 800	122 398 069	41 193	→
Recoverable from reinsurance contract/SPV and Finite Re after the adjustment for expected losses due to counterparty default - total	R0330		-36 877		-996 637	-1 479 314	-	→
Technical provisions minus recoverables from reinsurance/SPV and Finite Re - total	R0340		157 776 658		312 317 437	123 877 383	41 193	→

Vedlegg

Kvantitative rapporteringsskjema

S.17.01 NON-LIFE TECHNICAL PROVISIONS PART TWO

	Direct business and accepted proportional reinsurance						→
	Fire and other damage to property insurance	General liability insurance	Credit and suretyship insurance	Legal expenses insurance	Assistance	Miscellaneous financial loss	
	C0080	C0090	C0100	C0110	C0120	C0130	
Technical provisions calculated as a whole							→
Total Recoverables from reinsurance/SPV and Finite Re after the adjustment for expected losses due to counterparty default associated to TP calculated as a whole							→
Technical provisions calculated as a sum of BE and RM							→
Best estimate							→
Premium provisions							→
Gross	65 784 192	-131 201			2 938 410	11 067 625	→
Total recoverable from reinsurance/SPV and Finite Re after the adjustment for expected losses due to counterparty default	-36 031 357	-3 640			-398 952	-	→
Net Best Estimate of Premium Provisions	101 815 550	-127 561			3 337 362	11 067 625	→
Claims provisions							→
Gross	420 675 271	3 219 309			112 789 805	11 704 773	→
Total recoverable from reinsurance/SPV and Finite Re after the adjustment for expected losses due to counterparty default	7 010 484	1 612 048			884	-	→
Net Best Estimate of Claims Provisions	413 664 787	1 607 262			112 788 921	11 704 773	→
Total Best estimate - gross	486 459 464	3 088 108			115 728 214	22 772 399	→
Total Best estimate - net	515 480 337	1 479 700			116 126 283	22 772 399	→
Risk margin	28 395 572	81 510			6 396 892	1 254 432	→
Amount of the transitional on Technical Provisions							→
Technical Provisions calculated as a whole							→
Best estimate							→
Risk margin							→
Technical provisions - total							→
Technical provisions - total	514 855 035	3 169 618			122 125 107	24 026 831	→
Recoverable from reinsurance contract/SPV and Finite Re after the adjustment for expected losses due to counterparty default - total	-29 020 873	1 608 408			-398 068	-	→
Technical provisions minus recoverables from reinsurance/SPV and Finite Re - total	543 875 909	1 561 210			122 523 175	24 026 831	→

Vedlegg

Kvantitative rapporteringsskjema

S.17.01 NON-LIFE TECHNICAL PROVISIONS PART THREE

	Accepted non-proportional reinsurance				Total Non-Life obligation
	Non-proportional health reinsurance	Non-proportional casualty reinsurance	Non-proportional marine, aviation and transport reinsurance	Non-proportional property reinsurance	
	C0140	C0150	C0160	C0170	C0180
Technical provisions calculated as a whole					
Total Recoverables from reinsurance/SPV and Finite Re after the adjustment for expected losses due to counterparty default associated to TP calculated as a whole					
Technical provisions calculated as a sum of BE and RM					
Best estimate					
Premium provisions					
Gross					98 117 464
Total recoverable from reinsurance/SPV and Finite Re after the adjustment for expected losses due to counterparty default					-38 978 319
Net Best Estimate of Premium Provisions					137 095 783
Claims provisions					
Gross					1 090 417 369
Total recoverable from reinsurance/SPV and Finite Re after the adjustment for expected losses due to counterparty default					8 654 956
Net Best Estimate of Claims Provisions					1 081 762 413
Total Best estimate - gross					1 188 534 833
Total Best estimate - net					1 218 858 196
Risk margin					67 141 601
Amount of the transitional on Technical Provisions					
Technical Provisions calculated as a whole					
Best estimate					
Risk margin					
Technical provisions - total					
Technical provisions - total					1 255 676 434
Recoverable from reinsurance contract/SPV and Finite Re after the adjustment for expected losses due to counterparty default - total					-30 323 363
Technical provisions minus recoverables from reinsurance/SPV and Finite Re - total					1 285 999 797

Vedlegg

Kvantitative rapporteringsskjema

S.19.01 INSURANCE CLAIMS INFORMATION

Gross Claims Paid (non-cumulative)

(absolute amount)

		0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10 & +
		C0010	C0020	C0030	C0040	C0050	C0060	C0070	C0080	C0090	C0100	C0160
Prior	R0100											-
N-9	R0160	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
N-8	R0170	-	-	-	-	-	-	-	6 940 348	1 065 405		
N-7	R0180	-	-	-	-	-	-	4 893 306	910 265			
N-6	R0190	-	-	-	-	-	14 675 304	6 452 880				
N-5	R0200	-	-	-	-	17 688 760	7 678 002					
N-4	R0210	-	-	-	27 992 430	16 240 997						
N-3	R0220	-	-	51 918 083	22 056 640							
N-2	R0230	-	321 253 431	65 718 579								
N-1	R0240	915 875 158	346 741 300									
N	R0250	946 122 159										

		In current year	Sum of years (cumulative)
		C0170	C0180
Prior	R0100	-	-
N-9	R0160	-	-
N-8	R0170	1 065 405	8 005 753
N-7	R0180	910 265	5 803 571
N-6	R0190	6 452 880	21 128 184
N-5	R0200	7 678 002	25 366 762
N-4	R0210	16 240 997	44 233 427
N-3	R0220	22 056 640	73 974 723
N-2	R0230	65 718 579	386 972 010
N-1	R0240	346 741 300	1 262 616 458
N	R0250	946 122 159	946 122 159
Total	R0260	1 412 986 227	2 774 223 047

Vedlegg

Kvantitative rapporteringsskjema

S.19.01 INSURANCE CLAIMS INFORMATION

Gross undiscounted Best Estimate Claims Provisions (absolute amount)

	0	1	2	3	4	5	6	7	8	9	10 & +
	C0200	C0210	C0220	C0230	C0240	C0250	C0260	C0270	C0280	C0290	C0350
Prior R0100											-
N-9 R0160	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
N-8 R0170	-	-	-	-	-	-	-	5 545 844	1 799 852		
N-7 R0180	-	-	-	-	-	-	17 120 815	10 690 421			
N-6 R0190	-	-	-	-	-	30 519 458	20 404 492				
N-5 R0200	-	-	-	-	49 593 992	34 185 213					
N-4 R0210	-	-	-	69 027 952	60 650 118						
N-3 R0220	-	-	105 150 980	94 766 277							
N-2 R0230	-	185 965 342	110 100 479								
N-1 R0240	528 580 706	185 297 098									
N R0250	592 499 737										

		Year end (discounted data)
		C0360
Prior	R0100	-
N-9	R0160	-
N-8	R0170	1 726 822
N-7	R0180	10 360 040
N-6	R0190	19 953 011
N-5	R0200	33 407 460
N-4	R0210	59 405 017
N-3	R0220	92 356 821
N-2	R0230	107 527 023
N-1	R0240	181 300 778
N	R0250	584 380 398
Total	R0260	1 090 417 369

Vedlegg

Kvantitative rapporteringsskjema

S.23.01 OWN FUNDS

		Total	Tier 1 - unrestricted	Tier 1 - restricted	Tier 2	Tier 3
		C0010	C0020	C0030	C0040	C0050
Basic own funds before deduction for participations in other financial sector as foreseen in article 68 of Delegated Regulation 2015/35						
Ordinary share capital (gross of own shares)	R0010	265 000 000	265 000 000			
Share premium account related to ordinary share capital	R0030	291 934	291 934			
Initial funds, members' contributions or the equivalent basic own - fund item for mutual and mutual-type undertakings	R0040					
Subordinated mutual member accounts	R0050					
Surplus funds	R0070					
Preference shares	R0090					
Share premium account related to preference shares	R0110					
Reconciliation reserve	R0130	404 356 870	404 356 870			
Subordinated liabilities	R0140	250 000 000			250 000 000	
An amount equal to the value of net deferred tax assets	R0160	-				-
Other own fund items approved by the supervisory authority as basic own funds not specified above	R0180	-				
Own funds from the financial statements that should not be represented by the reconciliation reserve and do not meet the criteria to be classified as Solvency II own funds						
Own funds from the financial statements that should not be represented by the reconciliation reserve and do not meet the criteria to be classified as Solvency II own funds	R0220	-				
Deductions						
Deductions for participations in financial and credit institutions	R0230	-				
Total basic own funds after deductions	R0290	919 648 804	669 648 804	-	250 000 000	-
Ancillary own funds						
Unpaid and uncalled ordinary share capital callable on demand	R0300	-				
Unpaid and uncalled initial funds, members' contributions or the equivalent basic own fund item for mutual and mutual - type undertakings, callable on demand	R0310	-				
Unpaid and uncalled preference shares callable on demand	R0320	-				
A legally binding commitment to subscribe and pay for subordinated liabilities on demand	R0330	-				
Letters of credit and guarantees under Article 96(2) of the Directive 2009/138/EC	R0340	-				
Letters of credit and guarantees other than under Article 96(2) of the Directive 2009/138/EC	R0350	-				
Supplementary members calls under first subparagraph of Article 96(3) of the Directive 2009/138/EC	R0360	-				
Supplementary members calls - other than under first subparagraph of Article 96(3) of the Directive 2009/138/EC	R0370	-				
Other ancillary own funds	R0390	-				
Total ancillary own funds	R0400	-				
Available and eligible own funds						
Total available own funds to meet the SCR	R0500	919 648 804	669 648 804	-	250 000 000	-
Total available own funds to meet the MCR	R0510	919 648 804	669 648 804	-	250 000 000	-
Total eligible own funds to meet the SCR	R0540	919 648 804	669 648 804	-	250 000 000	-
Total eligible own funds to meet the MCR	R0550	714 970 224	669 648 804	-	45 321 419	-
SCR	R0580	503 571 323				
MCR	R0600	226 607 096				
Ratio of Eligible own funds to SCR	R0620	182,63%				
Ratio of Eligible own funds to MCR	R0640	315,51%				

Vedlegg

Kvantitative rapporteringsskjema

S.23.01.01.02 RECONCILIATION RESERVE

		C0060
Reconciliation reserve		
Excess of assets over liabilities	R0700	669 648 804
Own shares (held directly and indirectly)	R0710	
Foreseeable dividends, distributions and charges	R0720	
Other basic own fund items	R0730	265 291 934
Adjustment for restricted own fund items in respect of matching adjustment portfolios and ring fenced funds	R0740	
Reconciliation reserve	R0760	404 356 870
Expected profits		
Expected profits included in future premiums (EPIFP) - Life business	R0770	
Expected profits included in future premiums (EPIFP) - Non-life business	R0780	
Total Expected profits included in future premiums (EPIFP)	R0790	

S.25.01 BASIC SOLVENCY CAPITAL REQUIREMENT

		Net solvency capital requirement	Gross solvency capital requirement	Allocation from adjustments due to RFF and Matching adjustments portfolios
		C0030	C0040	C0050
Market risk	R0010	152 200 723	152 200 723	-
Counterparty default risk	R0020	18 429 784	18 429 784	-
Life underwriting risk	R0030	-	-	-
Health underwriting risk	R0040	107 432 597	107 432 597	-
Non-life underwriting risk	R0050	522 665 212	522 665 212	-
Diversification	R0060	-193 932 490	-193 932 490	
Intangible asset risk	R0070	-	-	
Basic Solvency Capital Requirement	R0100	606 795 827	606 795 827	

S.25.01.01.02 CALCULATION OF SOLVENCY CAPITAL REQUIREMENT

		Value
		C0100
Adjustment due to RFF/MAP nSCR aggregation	R0120	-
Operational risk	R0130	64 632 651
Loss-absorbing capacity of technical provisions	R0140	-
Loss-absorbing capacity of deferred taxes	R0150	-167 857 119
Capital requirement for business operated in accordance with Art. 4 of Directive 2003/41/EC	R0160	-
Solvency Capital Requirement excluding capital add-on	R0200	503 571 358
Capital add-on already set	R0210	-
Solvency capital requirement	R0220	503 571 358
Other information on SCR		
Capital requirement for duration-based equity risk sub-module	R0400	
Total amount of Notional Solvency Capital Requirements for remaining part	R0410	503 571 358
Total amount of Notional Solvency Capital Requirements for ring fenced funds	R0420	
Total amount of Notional Solvency Capital Requirements for matching adjustment portfolios	R0430	
Diversification effects due to RFF nSCR aggregation for article 304	R0440	
Method used to calculate the adjustment due to RFF/MAP nSCR aggregation	R0450	No adjustment
Net future discretionary benefits	R0460	

Vedlegg

Kvantitative rapporteringsskjema

S.28.01 LINEAR FORMULA COMPONENT FOR NON-LIFE INSURANCE AND REINSURANCE OBLIGATIONS

		MCR components
		C0010
MCRNL Result	R0010	308 022 280

S.28.01.01.02 BACKGROUND INFORMATION

		Background information	
		Net (of reinsurance/SPV) best estimate and TP calculated as a whole	Net (of reinsurance) written premiums in the last 12 months
		C0020	C0030
Medical expense insurance and proportional reinsurance	R0020		
Income protection insurance and proportional reinsurance	R0030	149 539 193	220 014 823
Workers' compensation insurance and proportional reinsurance	R0040		
Motor vehicle liability insurance and proportional reinsurance	R0050	296 011 453	326 230 711
Other motor insurance and proportional reinsurance	R0060	117 409 788	499 366 835
Marine, aviation and transport insurance and proportional reinsurance	R0070	39 043	33 228
Fire and other damage to property insurance and proportional reinsurance	R0080	515 480 337	757 316 781
General liability insurance and proportional reinsurance	R0090	1 479 700	1 118 536
Credit and suretyship insurance and proportional reinsurance	R0100		
Legal expenses insurance and proportional reinsurance	R0110		
Assistance and proportional reinsurance	R0120	116 126 283	368 962 380
Miscellaneous financial loss insurance and proportional reinsurance	R0130	22 772 399	40 065 585
Non-proportional health reinsurance	R0140		
Non-proportional casualty reinsurance	R0150		
Non-proportional marine, aviation and transport reinsurance	R0160		
Non-proportional property reinsurance	R0170		

S.28.01.01.03 LINEAR FORMULA COMPONENT FOR LIFE INSURANCE AND REINSURANCE OBLIGATIONS

		C0040
MCRL Result	R0200	

Vedlegg

Kvantitative rapporteringsskjema

S.28.01.01.04 TOTAL CAPITAL AT RISK FOR ALL LIFE (RE)INSURANCE OBLIGATIONS

		Net (of reinsurance/SPV) best estimate and TP calculated as a whole	Net (of reinsurance/SPV) total capital at risk
		C0050	C0050
Obligations with profit participation - guaranteed benefits	R0210		
Obligations with profit participation - future discretionary benefits	R0220		
Index-linked and unit-linked insurance obligations	R0230		
Other life (re)insurance and health (re)insurance obligations	R0240		
Total capital at risk for all life (re)insurance obligations	R0250		

S.28.01.01.05 OVERALL MCR CALCULATION

		C0070
Linear MCR	R0300	308 022 281
SCR	R0310	503 571 323
MCR cap	R0320	226 607 096
MCR floor	R0330	125 892 831
Combined MCR	R0340	226 607 096
Absolute floor of the MCR	R0350	35 238 060
Minimum Capital Requirement	R0400	226 607 096

Vi er her.
For at du skal være i forkant.

DNB Forsikring AS

Postadresse:
Postboks 1600 Sentrum
N-0021 Oslo

Besøksadresse:
Dronning Eufemias gate 30
Bjørsvika, Oslo

dnb.no
